

भेरी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ३

संख्या : ६

फागुन ०१, २०७६

भाग-२

भेरी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको
सूचना

भेरी नगरपालिकाको पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६

प्रस्तावना : भेरी नगरपालिका जाजरकोटले नगर क्षेत्रभित्र पशुपन्छी तथा मत्स्य पालन व्यवसायलाई संभाव्यताको आधारमा पकेट क्षेत्र निर्धारण गरि विकास गर्ने नीति लिएको छ । नगरपालिकाले सरकारी पर्ती तथा खेर गईरहेको बाँझो जमीन र रोड कोरीडोरमा डाले घाँस तथा बहुवर्षिय पोषिला घाँस खेतीमा वृद्धि गरि पशुआहाराको आपूर्ति बढाउने र उपयुक्त प्रविधिको प्रयोगबाट आधुनिक पशुपन्छी पालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्दै व्यवस्थित र व्यवसायिक रुपान्तरण गर्ने उद्देश्य राखेको छ । पशुपन्छी जन्य पदार्थको उत्पादन वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षालाई पोषणमैत्री बनाउदै गोठ देखि ओठ सम्म दैनिक स्वस्थ्य, पौष्टिकताले भरिपूर्ण भोजनको उपलब्ध गराउनुका साथै पशुपन्छी तथा मत्स्य जन्य पदार्थको उत्पादकत्व वृद्धि एवम् बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न र कृषकको आय

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

स्तरमा सुधार गरि गरिवी न्यूनीकरण तथा रोजगारी श्रृजना गर्ने लक्ष्य रहेको छ । जसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाले पशुपन्छी तथा मत्स्य पालन नीति, २०७६ तर्जुमा गरेको छ । उक्त नीतिको व्यावहारिक एवम् प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न “दुध, अण्डा, माछा, मासुको उत्पादकत्व बृद्धि-हाम्रो अभियान, व्यवसायिक पशुपन्छी पालनका लागि कृषकलाई आर्थिक अनुदान” भन्ने मुल नाराका साथ भेरी नगरपालिका जाजरकोटले देहाय बमोजिमको कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यो कार्यविधिको नाम “भेरी नगरपालिकाको पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि भेरी नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भई राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिबाट तुरुन्त लागु हुने छ ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिको प्रयोजनका लागि,

- (क) “मन्त्रालय” भन्नाले भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेश सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ख) “नगरपालिका” भन्नाले भेरी नगरपालिका सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ग) “निर्देशनालय” भन्नाले प्रदेश पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय सम्भन्नु पर्दछ ।
- (घ) “कार्यविधि” भन्नाले भेरी नगरपालिका पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन गर्न बनेको कार्यविधि, २०७६ सम्भन्नु पर्ने छ ।
- (ङ) “समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा १८ बमोजिम गठन भएका समिति सम्भन्नु पर्दछ ।
- (च) “कार्यक्रम” भन्नाले भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखाबाट सशर्त अनुदान वा समानिकरण र पशुपन्छी तथा मत्स्य सम्बन्धिका अन्य अनुदान वा नगरपालिको संचित कोषबाट संचालन गरीने सम्पूर्ण कार्यक्रम सम्भन्नु पर्ने छ ।

३. पशुपन्छी कार्यक्रम संचालनका लागि मापदण्ड सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) नगरपालिका क्षेत्रका कृषकहरुका लागि लागत साभेदारीमा संचालन गर्न सकिने कृषकलापहरुको आर्थिक तथा प्राविधिक मापदण्ड निम्न बमोजिम व्यवस्था गरीएको छ ।
- (२) पशुपालन सम्बन्धी मापदण्ड निम्नानुसार व्यवस्था गरिएको छ ।

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

विषयगत व्यवसाय	अनुदानमा समावेश गरिने कार्यक्रम	कार्यक्रम खर्च सहयोगको परिधी	कैफियत
व्यवसायिक व्यक्तिगत कृषकको हकमा कम्तीमा ३०माउ भेडा वा बाख्रा र समुह, सहकारीको हकमा प्रति सदस्य माउ भेडा वा बाख्रा ७ वटा भन्दा माथीहुनु पर्ने र समुहमा १० देखी २५जना सदस्य हुनु पर्ने	खोर निर्माण आवश्यक मेशीनरी औजार बोका खरिद तथा दुवानी डाले घाँसको विरुवा भुइँ घाँस बाख्राको लागि खोप आन्तरीक बाह्य परजिवी नियन्त्रण प्राकृतिक प्रकोप कोष/विमा सुचना बोर्ड	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म वा प्रति भेडा बाख्रा रु५०००। को दरले हुन आउने रकम मध्य जुन कम हुन्छ सो रकम	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
व्यवसायिक कुखुरा (लेयर्स र स्थानीय)	खोर निर्माण, कुखुराको चल्ला खरिद तथा दुवानी,दाना प्रति चल्ला केजी,चल्लाको खोप, आन्तरीक तथा बाह्यपरजिवी नियन्त्रण, व्यवसायिक कुखुरा पालन,सुचना बोर्ड	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार स्टीमेट भएको हुनु पर्ने(लेयर्स कम्तीमा ३०० र स्थानिय कम्तीमा १०० भन्दा बढी पाल्ने क्षमता भएको हुनु पर्ने
व्यवसायिक बंगुर	खोर निर्माण, आवश्यक मेशीनरी उपकरण, विर खरिद तथा दुवानी, भुइँ, घाँस,बंगुरको खोप,आन्तरीक तथा बाह्य परजिवीनियन्त्रण, प्राकृतिक प्रकोप कोष/विमा	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशतसम्म प्रति बंगुर रु ३,०००। का दरले हुन आउने रकम मध्य जुन कम हुन्छ सो रकम	स्थानिय दर रेट अनुसार स्टीमेट भएको हुनुपर्ने,पाठा पाठी उत्पादनको लागि कम्तीमा ५माउ बंगुर,पालेको हुनु पर्नेछ र मासुको प्रयोजनको लागि १५ बंगुर पालेको हुनु पर्नेछ।
व्यवसायिक गाई भैसी	गोठ निर्माण, उन्नत गाई तथा भैसी खरिद दुवानी, राँगो तथा साँढे खरिद तथा दुवानी,मिल्कीड, मेसीन मिल्क क्यान हिलव्यारो डाले घाँस, भुइँघाँस,च्यापकटर,पशु खोप,आन्तरीक तथा बाह्य परजिवी नियन्त्रण, पशु, विमा, सुचना बोर्ड कार्यक्रम अभिमुखिकरण, पक्लीक अडिट, सार्वजनिक सुनुवाइ, विषयगत व्यवसायिक तालिम	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म र प्रति पशु ३०,०००। का दरले हुन आउने रकम मध्य जुन कम हुन्छ सो रकम	स्थानिय दर रेट अनुसार स्टीमेट भएको हुनु पर्ने र कम्तीमा ५वयस्क गाई,भैसी पालेको हुनु पर्ने।
सामुदायिक बाख्रा पालन			
बाख्रा श्रोत विकासको लागि कम्तीमा ५०माउबाख्रा हुनु पर्नेछ। र सामुदायिक बाख्रापालनको लागि कम्तीमा २००बाख्रा हुनु पर्नेछ।	तथ्यांक संकलन,बोका खरिद तथा वितरण व्यवस्थापन,आहारा सुधार,विपालु भ्रार नियन्त्रण,चरन खर्क,सुधार,प्राविधिक तालिम, कृषक तालिम,औषधी कोष स्थापना, प्राविधिक खर्च,पशु विमा	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म अनुदान सहयोग गर्न सकिने।	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
चरन तथा आहारा सेवा कार्यक्रमहरु			
घाँस तथा घासे बाली श्रोत केन्द्र	मुल विउ, राइजोवियम विपालु भ्रार नियन्त्रण, चरन क्षेत्र सुधार,सिचाईको लागी प्लाष्टिक पोखरी निर्माण,पाइप २०मि.मि.को ५००मि.	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र रहि लागतस्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
घाँस विउ उत्पादन केन्द्र	मुल विउ , राइजोवियम, सिचाको लागी प्लाष्टिक पोखरी निर्माण, पाइप २० मि.मि.को ५००मि.	स्वीकृत वजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

चरन खर्क सुधार	चरन क्षेत्रको पुर्वाधार विकास	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटका अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
दुध तथा दुध जन्य पदार्थ सम्बन्धि कार्यक्रमहरु			
डेरी पसल सुधार	डि फ्रीज ५०० लि क्ष, मिल्क क्यान, ल्याक्टोमिटर, रिकापी कोठाको फिनिसिड, क्रीम सेपरेटर, पास्चुराइजर,	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
साना डेरी स्थापना	डि फ्रीज ५०० लि क्षमता, मिल्क क्यान, ल्याक्टोमिटर, रिकापी कोठाको फिनिसिड	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
दुध संकलन केन्द्र स्थापना	डि फ्रीज १००० लि क्ष, ५०० लि क्ष चिलिड भ्याट, मिल्क क्यान, ल्याक्टोमिटर, रिकापी कोठाको फिनिसिड	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
दुध उद्योग संग सम्बन्धि मेशीनरी सामानहरु			
दुध चिस्यान केन्द्र स्थापना	भवन निर्माण, डि फ्रीज १०००लि. क्षमता चिलिड भ्याट १०००लि. क्षमता. मिल्क क्यान, ल्याक्टो, मिटर, रिकापी कोठाको, फिनिसिड	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
दुध प्रशोधन केन्द्र स्थापना	भवन, निर्माण, डि. फ्रीज, २ हजार लि. क्षमता, चिलिड भ्याट हजार लि. क्षमता, मिल्क क्यान ल्याक्टोमिटर, रिकापी कोठाको, फिनिसिड क्रीम सेपरेटर, पास्चुराइजर, अन्य दुधजन्य उप पदार्थ बनाउने मेसीनहरु	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
मासु संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु			
मासु पसल सुधार	कोठाको फिनिसिड, डि फ्रीज, मासु काटने औजारहरु, ग्यास, वर्नर, डेसिड मेसीन, डिस्पोजेबल पिठ	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
साना पशु बध स्थल निर्माण सुधार	मापदण्ड अनुसारको पशु बधस्थल भवन, र सो भित्र पर्ने आवश्यक मेसीनरी सामानहरु	नगरपालिकाको सत प्रतिशत अनुदान लागतमा निर्माण गरिने	कार्यविधि निर्देशिकाको ८.२.९ अनुसार हुनेछ ।
ठुला पशु बध स्थल निर्माण सुधार	मापदण्ड अनुसारको पशु बधस्थल भवन, र सो भित्र पर्ने आवश्यक मेसीनरी सामानहरु	नगरपालिकाको सत प्रतिशत अनुदान	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
आधुनिक पशु बधशाला निर्माण	मापदण्ड अनुसारको आधुनिक पशु बधशाला, र सो भित्र पर्ने आवश्यक मेसीनरी सामानहरु	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
मत्स्य पालन			
व्यवसायिक माछा पालन	माछा पोखरी निर्माण	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म वा प्रति रोपनी ३०००० मध्य जुन कम हुन्छ सो रकम	स्थानिय दर रेट अनुसार स्टीमेट भएको हुनु पर्ने र कम्तीमा १ रोपनी जग्गामा पोखरी निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

मभ्यौला ह्याचरी स्थापना	ह्याचरी भवन, ह्याचिडमेसीन कार्यालय भवन, कुखुराको खोर, स्टोर, विद्युत	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
साना ह्याचरी स्थापना	ह्याचरी भवन, ह्याचरी मेसिन कार्यालय भवन, कुखुराको, स्टोर, विद्युत	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
हुवानी साधन संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु			
दुध हुवानीका साधन	मापदण्ड अनुसार दुध संकलन तथा हुवानी गर्ने साधन, चिलिड भ्याट	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
पशु हुवानीका साधन	मापदण्ड अनुसार पशु हुवानी गर्ने साधन	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ३० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
मासु हुवानीका साधन	मापदण्ड अनुसार फ्रोजन मासु हुवानी गर्ने साधन	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
पशु पंछी हाट बजार सम्बन्धि कार्यक्रमहरु			
पशुपन्छी संकलन केन्द्र	संकलन स्थलको तारवार वाउन्डी बाल, कार्यालय, भवन, पानी व्यवस्थापन, सौचालय, डिस्पोजल पिट, खोर, डुढ, टहरा	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
साना पशु हाटबजार स्थापना	बजार स्थलको तारवार वाउन्डी, बाल, कार्यालय, भवन पानी व्यवस्थापन, सौचालय डिस्पोजल पिट, टहरा, डुढ	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
ठुला पशु हाटबजार स्थापना	बजार स्थलको तारवार वाउन्डी बाल, कार्यालय, भवन, पानी, व्यवस्थापन, सौचालय, डिस्पोजल पिट, टहरा डुढ	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
ऊन उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र			
ऊन उत्पादन	ऊन उत्पादन व्यवसाय संचालन गर्ने आवश्यक पर्ने उपकरण खरिद तथा हुवानी र ऊन भण्डारणका लागि भौतिक पुर्वाधारका कार्यक्रम हरू समावेश गर्न सकिने छ ।	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
ऊन प्रशोधन	ऊन प्रशोधन उद्योगका लागि आवश्यक पर्ने भौतिक पुर्वाधार र ऊन तथा ऊन जन्य वस्तु उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने मेशीनरी सामानहरु खरिद तथा हुवानी गर्ने खालका कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने
पशु श्रोत केन्द्र स्थापना			
प्रबर्द्धनात्मक पशु श्रोत केन्द्र	यस कार्यक्रम अन्तरगत प्रबर्द्धन गर्न निश्चित गरिएका पशु पालन व्यवसायमा आवश्यक पर्ने सुचना संकलन, भौतिक पुर्वाधार विकास र मेशीनरी सामानको व्यवस्था गर्न सकिने कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्टीमेटको अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्टीमेट भएको हुनु पर्ने

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

संरक्षणात्मक पशुश्रोत केन्द्र	यस कार्यक्रम अन्तरगत संरक्षण गर्न निश्चित गरिएका पशु पालन व्यवसायमा आवश्यक पर्ने सुचना संकलन, भौतिक पूर्वाधार विकास र मेशीनरी सामानको व्यवस्था गर्न सकिने कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।	स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रहि लागत स्ट्रीमेटको अधिकतम ७० प्रतिशत सम्म अनुदान ।	स्थानिय दर रेट अनुसार लागत स्ट्रीमेट भएको हुनु पर्ने
-------------------------------	---	---	--

- (३) आयआर्जन सम्बन्धी क्रियाकलापहरू (गाई, भैसी, कुखुरा, बाखा, भेडा, बंगुर, माछा) सम्बन्धी कार्यक्रममा कानुनी रूपमा दर्ता भएका कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यापारी, र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले आफुले चाहेको विषयमा पनि आवेदन दिई कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने छन् र यो कार्यक्रम आयआर्जनका लागि मात्र संचालन गरिनेछ तर यस कार्यक्रममा आवेदनकर्ताले कुल लगानीको कम्तीमा ५० प्रतिशत भौतिक पूर्वाधार र मेशीनरी सामानमा नगद सहभागिता अनिवार्य गर्नु पर्नेछ ।
- (४) व्यवसायोन्मुख क्रियाकलाप (कुखुरा, भेडा, बाखा, गाई, भैसी, बंगुर, माछा) सम्बन्धी कार्यक्रममा सामान्य रूपमा व्यासाय संचालन गरि रहेका तर पूर्ण व्यावसायिक भइ नसकेका कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यापारी, र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले आफुले चाहेको विषयमा पनि आवेदन दिई कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने छन् र यो कार्यक्रमले व्यावसायिकरण गरी उत्पादनमा टेवा पुऱ्याउनु पर्नेछ । तर यस कार्यक्रममा आवेदनकर्ताले कम्तीमा ३० प्रतिशत नगद सहभागिता अनिवार्य गराउनु पर्नेछ ।
- (५) व्यवसायिक सम्बन्धित कार्यक्रम (कुखुरा, भेडा, बाखा, गाई, भैसी, बंगुर, माछा) मा आवेदन गर्न नियमित रूपमा व्यवसाय संचालन गरी राखेका नियमित रूपमा दर्ता नविकरण भएका र उत्पादन गरी विक्री वितरण गरी राखेका लाई प्रबर्द्धन तथा विविधिकरण गरी बजारीकरण गर्न सक्ने क्षमता भएका कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यवसायी र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले कार्यक्रम समावेश गरी आवेदन पेश गर्नु पर्ने छ । आवेदनकर्ताले यस कार्यक्रममा स्वलगानीको ५० प्रतिशत नगद नगद लगानी अनिवार्य गर्नु पर्ने छ ।
- (६) बृहत व्यवसायिक कार्यक्रम (कुखुरा, भेडा, बाखा, गाई, भैसी, बंगुर, माछा) मा छरिएर रहेका विभिन्न व्यावसायलाई एकिकृत गरी बृहत रूपमा सामुहिक पशु पालन वा व्यावसाय संचालन गर्न इच्छुक कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यापारी, र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले आफुले गर्न चाहेको कार्यक्रमको व्यावसायिक कार्य योजना सहित आवेदन दिन सक्नेछन् तर यस

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

कार्यक्रममा कम्तिमा स्वलगानीको ५० प्रतिशत नगद लगानी अनिवार्य गर्नु पर्नेछ ।

- (७) पकेट प्याकेज कार्यक्रम (कुखुरा, भेडा, बाखा, गाई, भैसी, बंगुर, माछा) मा एक क्षेत्रमा रहेका एक विषयलाई प्रबर्द्धन गरी सो विषयका सम्पूर्ण उत्पादनहरूलाई एकिकृत रूपमा बजारीकरण गर्न र एकल उत्पादनको पहिचान गराउने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गर्न इच्छुक कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यापारी, र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले आवेदन गर्न सक्नेछन् तर यसका लागि स्व लगानीको २५ प्रतिशत नगद लगानी र २५ प्रतिशत श्रमदान समावेश गरी व्यावसायिक कार्य योजना सहीत आवेदन गर्नु पर्ने छ र अनुदान रकम ५० प्रतिशतमा नबढाइ कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (८) सहकारी मार्फत संचालन गरिने कार्यक्रम (कुखुरा, भेडा, बाखा, गाई, भैसी, बंगुर, माछा) मा सहकारी ऐन, २०७४ बमोजिम तथा प्रचलित सहकारी मापदण्डका आधारमा रहेका सहकारी संस्थाहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र नियमानुसार कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि आवेदन दिन सक्नेछन् । तर सहकारी संस्थाको नाममा तोकिएर स्वीकृत भएको कार्यक्रम भएमा निर्देशिका, मापदण्ड र कार्यविधिले तोकेका कार्ययोजनामा अनिवार्य समावेश गर्नु पर्ने छ । यस कार्यक्रममा एक अवधिको लागि अनुदान रकम ५० प्रतिशत मात्र उपलब्ध गराइने छ ।
- (९) पशु आहारा सेवा, चरन विकास तथा घाँस श्रोत विकास विकास कार्यक्रम (घाँस बीउ उत्पादन सम्बन्धी कार्यक्रम (डाले, घाँस, भुईँ घाँस, बहु वर्षिय, एक वर्षे) मा सहकारी पशु आहारामा सुधार गरीने कार्यक्रमहरू जस्तै चरन खर्क सुधार उन्नत घाँस विकास स्थानिय घाँस अनुसन्धान र घाँस श्रोत विकास र घाँस विविधीकरण संरक्षण जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्न इच्छुक कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यापारी, र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले आवेदन गर्न सक्नेछन् तर यसका लागि भौतिक पुर्वाधार, मेसीनरी सामान र मुल बिउ वितरणमा लाग्ने कुल रकमको अधिकतम ५० प्रतिशत मात्र अनुदान उपलब्ध गराइने छ । अन्य आवश्यक कार्यक्रम र अनुदानमा थप हुने नगद वा श्रम आवेदक स्वयमले सहभागिता गर्नुपर्ने छ । तर अनुसन्धानात्मक कार्यक्रममा प्राविधिक खर्च अनुदानमा समावेश गरिनेछ ।
- (१०) ह्याचरी निर्माण सुधार (कुखुरा) कार्यक्रम अन्तर्गत कुखुरापालक कृषकलाई कुखुरा पालन व्यवसायमा सहभागि गराउन चल्ला उत्पादन तथा बिक्री

वितरण गरी यस नगरलाई अण्डा तथा मासु उत्पादनमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ आर्थिक तथा प्राविधिक रूपले चल्ला उत्पादन गर्न ह्याचरी स्थापना र संचालन गर्न इच्छुक कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, आवेदन गर्न सक्नेछन तर यसका लागि भौतिक पूर्वाधार र मेसीनरी सामान खरिदमा अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म अनुदान प्रदान गरिने छ र अन्य संचालन र संचालन पुर्वका खर्चहरूमा अनुदान रकम दिइने छैन । यस अनुदानमा निम्न किसिमका ह्याचरी स्थापना तथा स्तरवृद्धिका लागि आवेदन पेश गर्न सकिने छ । तर आवेदनका साथ विस्तृत व्यावसायिक कार्ययोजना अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्ने छ ।

क) साना ह्याचरी: प्रतिलट १००० चल्ला सम्म उत्पादन गर्ने उत्पादन क्षमता भएको ।

ख) मझौला ह्याचरी: प्रतिलट, १०००चल्ला भन्दा माथी, ३००० सम्म उत्पादन क्षमता भएको ।

४. पशुपन्ध्री बजार प्रवर्द्धन सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) संकलन केन्द्र स्थापना संचालन तथा स्तरोनती (दुध, पशु, पंछी र बिउबिजन संकलन कार्यक्रममा पशुपन्ध्री तथा पशुपन्ध्री जन्य पदार्थ र पशु उत्पादनका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थ संकलन गरि बजार व्यवस्थापन मार्फत उपभोक्ता सम्म पुऱ्याउने उद्देश्य राखी संचालन गरिने कार्यक्रमहरू मा इच्छुक कृषक समुह, समिति, सहकारी, निजी फार्म, उद्योगी, व्यापारी, र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले आवेदन गर्न सक्नेछन तर यसका लागि संकलन केन्द्रमा संकलन का लागि आयात हुने बस्तुको श्रोत तथा परिमाण आवेदन साथ आधिकारीक रूपमा अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ । यसका लागि भौतिक पुर्वाधार, मेसीनरी सामानमा बढीमा ५० प्रतिशत, ढुवानी साधनमा अधिकतम ३० प्रतिशत र एक पटक प्रचार प्रसारको लागि आवश्यक सामग्री खरिदमा अधिकतम २५ प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइने छ । बाँकी कार्य संचालनका लागि आवश्यक पुँजी अनुदानमा लागत सहभागिता स्वयम आवेदकले बेहोर्नु पर्ने छ ।

आधारहरू

क) दुध संकलन केन्द्र :

१) यस केन्द्रको ५ कि.मि परिधी भित्र प्रसस्त मात्रामा दुध उत्पादन गर्ने दुग्ध उत्पादक कृषक समुह समिति र सहकारी संस्थाहरूको विवरण ।

२) दैनिक कम्तीमा ५०० लिटर दुध संकलन गरिनु पर्ने ।

३) आवेदक कानूनी रूपमा दर्ता भएको हुनु पर्ने ।

ख) पशुपन्धी संकलन केन्द्र

१) यस केन्द्रको ५ कि.मि परिधी भित्रबाट पशु तथा पंछी आउन सक्ने र कम्तीमा संकलनको दिनमा कम्तीमा १०० भन्दा बढी पशु वस्तुहरु बिक्रीका लागि आउन सक्ने ।

२) वर्षै भरी यातायातको सुविधा भएको हुनु पर्ने

३) आवेदक कानूनिरूपमा दर्ता भएको हुनु पर्ने छ ।

ग) विउ विजन (घाँस तथा डाले घाँसका विरुवा समेत) संकलन केन्द्र

१) यस केन्द्रको ५ कि.मि परिधी भित्रको क्षेत्रबाट विउ विजन उत्पादक कृषक समुह समिति र सहकारी हुनुपर्ने ।

२) संकलन गरिएको विउ परिक्षण गर्न सक्ने पुर्वाधार हुनु पर्ने ।

३) संकलन गरिएको विउ बिक्री हुने स्थान खुलाउनु पर्ने ।

४) आवेदक कानुनिरूपमा दर्ता भएको हुनु पर्ने ।

(२) पशु हाट बजार स्थापना संचालन र स्तरोनती (ठुला पशु, साना पशु र पन्धी) कार्यक्रममा कृषकहरुले पालेका सम्पुण पशुहरु कृषको चाहना अनुसार बिक्रीका लागि सहजीकरण गर्न र समयको सदुपयोग गरी बजार बिचौलियाहरुलाई निरुत्शाही गरि स्वयं कृषकलाई उचित मुल्य व्यवस्थापन गर्न र पशु खरिद श्रोत केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने उद्देश्य लिइ इच्छुक कृषक समुह समिति सहकारी संस्था उपभोक्ता समिति हरूले आवेदन दिन सक्नेछन । यसका लागि आवश्यक भौतिक पुर्वाधार र मेसीनरी सामानहरुमा अधिकतम ५० प्रतिशत र एक पटक प्रचार प्रसारका लागि अधिकतम ३० प्रतिशत अनुदान प्रदान गरिने छ ।

(क) यस केन्द्रको ५ कि.मि परिधी भित्रबाट पशुहरु बिक्रीका लागि आउन सक्ने र कम्तीमा संकलनको दिनमा १५० भन्दा बढी पशु वस्तुहरु बिक्रीका लागि आउन सक्ने ।

(ख) वर्षै भरी यातायातको सुविधा भएको हुनु पर्ने ।

(ग) आवेदक कानूनी रूपमा दर्ता भएको हुनु पर्ने ।

(घ) स्थानीय गाउँ पालिका र नगर पालिकाले समेत सहकार्य गर्न सक्नेछन ।

(३) पशु जन्य उत्पादनको विविधीकरण प्रशोधन वितरण सम्बन्धी कार्यक्रममा पशुजन्य उत्पादनको विविधिकरण गरी उप पदार्थ बनाई बिक्री वितरण गर्ने

खालका कार्यक्रमहरू पर्दछन् । यसमा दुध प्रशोधन, मासु प्रशोधन अण्डा संकलन तथा प्याकेजिङ जस्ता कार्यहरू गर्न इच्छुक कृषक समुह समिति सहकारी उद्योगी व्यवसायी संघ संस्थाहरूले आवेदन गर्न सक्नेछन् । यसमा भौतिक पूर्वाधार मेसीनरी सामानमा बढीमा ५० प्रतिशत र एक पटक प्रचार प्रसारको लागि बढीमा ३० प्रतिशत अनुदान दिइने छ बाकी संचालन खर्च र संचालन पुर्वका खर्चहरू स्वयं आवेकले लगानी गर्नु पर्ने छ । आवेदकलाई चाहिने आवश्यक पूर्वाधार र सामानहरूको विवरण बिस्तृत कार्ययोजनामा उल्लेख गर्नु पर्ने छ ।

- (४) साना डेरी स्थापना संचालन र स्तरोन्ती कार्यक्रममा दैनिक १०० देखि २०० लिटर दुध संकलन गरी बिक्री वितरण गर्न सक्ने क्षमता राख्ने व्यक्ति वा संस्थाहरूले साना डेरी स्थापना गर्न र सो भन्दा माथि स्तरोन्नति गरी ५०० लिटर दुध संकलन तथा बिक्री वितरण गर्ने क्षमता वृद्धि गर्न आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधार विकास र मेसीनरी सामानहरूमा बढीमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिनेछ । दुग्ध उत्पादन तथा विविधिकरण कार्यक्रममा लागत अनुदान सहभागी गराउने सामानहरू भौतिक पूर्वाधारहरू उद्योगको लागि आवश्यक भवन, पानी व्यवस्थापन, बिजुली, फोहर व्यवस्थापन मेसीनरी सामानहरू : मिलक क्यान, मिलकीड मेसीन, मिलक एनालाइजर, क्रीम सेपरेटर, प्याकेजिङ मेसीन, डि फ्रिज, चिलिड भ्याट, आइसक्रीम मेकिङ मेसीन, मिलक पास्चुराइजर आदि । ढुवानी साधन, चिलिड भ्यान, हवील व्यारो आदि ।
- (५) डेरी पसल सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन भइ राखेका डेरी पसलहरूलाई स्वस्थ र स्वच्छ दुग्ध जन्य पदार्थ उत्पादन गरी बिक्री वितरण गर्नु उद्देश्यका साथ गरिने कार्यक्रमहरू डेरी पसल सुधार भित्र पर्ने छन् । त्यसका लागि डेरी पसल भित्रका मेसीनरी सामानको क्षमता अभिवृद्धि गरी सुधारका लागि मेसीनरी सामानमा ५० प्रतिशत र भौतिक पूर्वाधारमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिने छ तर दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था मार्फत संचालन भएका डेरी पसलहरूलाई अधिकतम ७० प्रतिशत सम्म अनुदान दिन सकिनेछ ।
- (६) चिस्यान केन्द्र स्थापना कार्यक्रममा कम्तीमा ३ दुग्ध संकलन केन्द्रको दुधलाई संकलन गरी मिलक भ्यान मार्फत अन्य बजार वा दुग्ध वितरण आयोजनामा पठाउनको लागि दुधलाई गुणस्तर कायम राख्न चिस्यान केन्द्रको स्थापना गर्न आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधार विकासमा ५० प्रतिशत, चिलिड भ्याटमा बढीमा ७० प्रतिशत र चिलिड भ्यानमा ३० प्रतिशत अन्य आवश्यक मेसीनरी सामानमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिनेछ ।

- (७) डेरी उद्योग स्थापना संचालन र स्तरोनती कार्यक्रममा दुधबाट उत्पादन गरिने दुग्ध जन्य पदार्थ उत्पादन गरी बजारीकरण गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको डेरी उद्योगलाई आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधार र मेसीनरी सामानहरूमा ५० प्रतिशत अनुदानमा संचालन तथा स्तरोनती गर्न सकिने छ ।
- (८) मासु पसल सुधार (राँगा खसी कुखुरा बंगुर माछा) कार्यक्रममा साना तथा ठुला बजारक्षेत्रमा खुद्रा मासु बिक्रीको लागि स्थापना भएका मासु पसलहरूलाई सुधार गरी स्वच्छ स्वस्थ मासु उपभोक्ताहरू बिक्री वितरण गर्न सुधार गरिने कार्यक्रमहरू संचालन गर्न सकिनेछ । यसका लागि आवश्यक मापदण्डले तोकेका भौतिक पूर्वाधार र मेसीनरी सामानहरूमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिनेछ ।
- (९) बधस्थल निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत बजार क्षेत्रमा स्वस्थ पशुपन्छी बध गरी खुद्रा मासु पसलहरूमा स्वच्छ मासु खुद्रा तथा थोक बिक्री गर्न र बजार क्षेत्रको जथाभावी पशु बध गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने उद्देश्यले कम्तीमा दैनिक ५ देखि ५० सम्म खसी तथा बंगुर र १ देखि ५ सम्म राँगा बध गर्न सक्ने स्थानलाई बधस्थल भनिन्छ । सोका लागि आवश्यक पर्ने बाटो, भवन, पानी, बिजुली, तारबार, लगाएतको भौतिक पूर्वाधार निर्माण भेरी नगरपालिकाले गर्ने छ । पशुपन्छी बध गर्ने व्यवसायीहरूलाई ठुला तथा साना मेसीनरी सामानहरू र आवश्यक औजारमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिनेछ ।
- (१०) बधशाला निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत यस भेरी नगरपालिकाको स्वीकृतिमा आधुनिक स्तरको पशु बधशाला निर्माण गर्न वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकनबाट अनुकुल हुने स्थान वा क्षेत्रमा यस्ता खालका ठुला तथा साना पशु बधशाला निर्माण गर्न भौतिक पूर्वाधार बढीमा ५० प्रतिशत र मेसीनरी सामानहरूमा बढीमा ५० प्रतिशत सम्म अनुदान दिन सकिने छ । तर वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन अनिवार्य गर्नु पर्ने हुन्छ ।
- (११) मासु प्रशोधन केन्द्र स्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत स्वस्थ र स्वच्छ मासुलाई प्रशोधन गरी मासु जन्य पदार्थ उत्पादन र बजारीकरण गर्ने स्थानलाई मासु प्रशोधन केन्द्र भनिन्छ । यसका लागि आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधारमा बढीमा ५० प्रतिशत, मेसीनरी सामानमा बढीमा ६० प्रतिशत र पहिलो पटक प्रचार प्रसारका सामाग्री हरूमा बढीमा ३० प्रतिशत अनुदान प्रदान गर्न सकिनेछ । प्राविधिक कर्मचारी र उत्पादनका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थ स्वयम लगानीकर्ताले लगानी गर्नु पर्नेछ ।

(१२) ऊन उत्पादन संकलन प्रशोधन र बजारीकरण अन्तर्गत ग्रामिण क्षेत्रमा उत्पादन भएको ऊन संकलन, प्रशोधन गरी ऊन तथा ऊनजन्य वस्तु राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा बजारीकरण गर्नका लागि ऊन प्रशोधन केन्द्र लागत सहभागितामा स्थापना र संचालन गर्न सकिनेछ सो का लागि भौतिक पुर्वाधारमा बढीमा ५० प्रतिशत र मेसीनरी सामानमा ६० प्रतिशत सम्म अनुदान दिन सकिने छ ।

(१३) पशु श्रोत केन्द्र स्थापना अन्तर्गत कुनै एक क्षेत्रमा रहेका पशुहरूलाई सो क्षेत्रको पहिचान भल्कने गरी एक श्रोतकेन्द्र वा पर्यटकीय क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न निम्न बमोजिमका पशु श्रोत केन्द्र संचालन गर्न सकिनेछ ।

क) प्रवर्द्धनात्मक पशु श्रोत केन्द्र :

श्रोत केन्द्रमा पशु जनघनत्वको आधारमा सबैभन्दा बढी भएका वा गुण र दोष का आधारमा पहिचान भएका पशुहरूलाई प्रवर्द्धन विकास गरी सो क्षेत्र सोही पशुको श्रोत हुने किसीमले कार्यक्रम संचालन गरिन्छ र सो पशु संग आबद्ध अन्य व्यवसाय पनि संचालन गर्न सकिने छ । जस्तै गुणको श्रोत वोयर बाखा र दुध उत्पादनका लागि गाइ भैसी क्षेत्र आदि

ख) संरक्षणात्मक पशु श्रोत केन्द्र:

श्रोत केन्द्रमा जैविक गुणले महत्वपूर्ण भएका तर हाल जन घनत्व घट्दो क्रममा रहेका पशुहरूको संरक्षण गर्नका लागि कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ जस्तै स्थानिय लिमे, पारकोटे भैसी, खैला गाई भेडा, बाखा, स्थानीय कुखुरा, स्थानीय बंगुर आदि ।

५. गरिबी न्युनिकरणका लागि संचालन गरिने आयआर्जन तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमको मापदण्ड सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) यस कार्यविधि अन्तर्गत न्यून आय भएका अति गरिब एकल महिला, तथा अति गरिब विपन्न वर्गका सबै जात जातिका कृषकहरूलाई अनुदानमा गरिने क्रियाकलाप र मापदण्डहरू अनुसार गरिब कृषक छनौट गर्दा आफ्नै उत्पादनले ३ देखि ४ महिना सम्म मात्र खाना पुग्ने ४ रोपनी भन्दा कम जमिन भएका एकाघर, संगोलका कुनैपनी सदस्यको उद्योग, व्यापार, व्यवसाय, रोजगारी आर्थिक आम्दानीको श्रोत नभएका घरधुरीका २० देखि ५० बर्ष उमेर समुहका जीविकोपार्जन व्यवसाय गर्न ईच्छुक कृषकहरूलाई समेटेर समुहगत कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

जीविकोपार्जन अनुदानका क्रियाकलाप र मापदण्डहरू :-

विषयगत व्यवसाय विवरण	अनुदानमा समावेश गरिने कार्यक्रमहरू	कार्यक्रम खर्च सहयोगको परिधि	कैफियत
बाखा पालन	खोर निर्माण सुधार, तालीम, बाखा, बोका वितरण, घाँसको विउ, विरुवा, आन्तरिक परजिवि बाह्य परजिवी नियन्त्रण, खोप, विमा, सुचना बोर्ड	स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि एक जना कृषकलाई ३ वटा बाखा, समुगत बोका, र खोर निर्माणमा प्रति माउ बाखा रु.२००० का दरले दिने	समुहमा बस्ने व्यक्ती बाखा पालन गर्न इच्छुक स्वस्थ निरोगी र शारीरिक तन्दुरुस्ती भएको हुनु पर्ने
बंगुर पालन	खोर निर्माण सुधार, तालिम, बंगुरका पाठी, विर वितरण, घाँसको विरुवा, आन्तरिक परजिवि बाह्य परजिवी नियन्त्रण, खोप, विमा, सुचना बोर्ड	स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि एक जना कृषकलाई ३ वटा पाठी, सामुहिक, माउको अनुपातमा विर, र खोर निर्माणमा प्रति माउ रु.२००० दरले दिने ।	समुहमा बस्ने व्यक्ती बंगुर पालन गर्न इच्छुक स्वस्थ, निरोगी र शारीरिक तन्दुरुस्ती भएको हुनु पर्ने
कुखुरा पालन	खोर निर्माण सुधार, तालीम, डिवल प्रपोजका वा लेयस जातका कुखुराका ८ हप्ते चल्ला, दानापानी खाने भाँडा, आन्तरिक परजिवि बाह्य परजिवीका औषधी, दाना सुचना बोर्ड	स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि एक जनालाई २५ वटा चल्ला खोर निर्माणमा प्रति कुखुरा रु. ३०० का दरले दिने । एक पटकको लागि १५ किलो दाना	समुहमा बस्ने व्यक्ती कुखुरा पालन गर्न इच्छुक स्वस्थ निरोगी र शारीरिक तन्दुरुस्ती भएको हुनु पर्ने

दृष्टव्य:- जिविकोपार्जनको लागि न्यून आय भएका कृषकहरू सम्बन्धित वडाहरूले कार्यविधिको ५ को उपदफा १ बमोजिम मा उल्लेख भए बमोजिम छनौट गरि सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूले सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

६. साना किसान सहूलियत अनुदान कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) भेरी नगरपालिका भित्र गाई, भैसी, भेडा, बाखा, बंगुर, कुखुरा पालन व्यवसाय गरीरहेका छरिएर रहेका साना कृषकहरूलाई समुहमा आवद्ध गराई, कृषकको पशुधनको सुरक्षालाई विशेष जोड दिदै अनिवार्य विमा र उत्पादनलाई व्यवसायिक तथा बजारमुखी बनाउन भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखाबाट अनुदानका निम्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छन् ।

पशुपन्थी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

साना किसान सहूलियत अनुदान आयआर्जन कार्यक्रम सम्बन्धी मापदण्ड

वियगत व्यवसाय विवरण	अनुदानमा समावेश गरिने कार्यक्रमहरु	कार्यक्रम खर्च सहयोगको परिधि	कैफियत
गाई भैसी को, भकारो सुधार, र कम्पोस्ट खाडल, मुत्र संकलन खाडल निर्माण	समुह गठन,गोठ तथा भकारो सुधार, समुहका सदस्यहरुले जर्सी गाई २ वटा, वा भैसी २, वा जर्सी गाई र भैसी गरेर २ वटा कम्तीमा पालेको हुनु पर्ने छ भने ठुला गोरु एक हल सम्म पालेको हुनु पर्ने छ ।	स्वस्फूर्त रुपमा वा पशुपन्थी शाखाको कार्यक्रम अनुसार गठन भएका तथा व्यक्तिगत व्यवसाय दर्ता गरेका तथा अन्य कृषकहरुलाई स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि, १) प्रति एक पशुको रु.७५०० का दर ले टिनको छाना सहितको भकारो सुधारमा अनुदान दिन सकिने । २) जोत्ने गोरु एक हलको लागि रु.१०,००० मात्र दिन सकिने ।	(१) गोठमा राख्ने पशुको अग्रिम विमा गरेका,कागजात सम्बन्धित शाखामा पेश गर्नु पर्ने । २) बारी कान्लामा लगाएको डाले घाँस,बहुवर्षिय उन्नत भुँड घाँसले कम्तिमा २ महिना आहारा पुग्ने हुनु पर्ने (३) पशुपन्थी शाखाको प्राविधिकको इस्टिमेट डिजाईन अनुसार भकारो निर्माण गर्नु पर्ने ।
बंगुर,बाखा, कुखुराको खोर सुधार तथा	समुह गठन,गोठ तथा खोरसुधार,१ वर्ष उमेर पुगेकामाउ बाखा,भेडा ७ वटा, माउ बंगुर ५वटा र कुखुरा माउ स्थानिय १५०वटा माथी, डिवल प्रयोजनका कुखुरा २०० वटा भन्दा माथी,लेयस कुखुरा कम्तीमा ३०० वटा भन्दा माथी	स्वस्फूर्त रुपमा वा पशुपन्थी शाखाको कार्यक्रम अनुसार गठन तथा व्यक्तिगत व्यवसाय दर्ता गरेका कृषकहरुलाई स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि,प्रति माउ बाखा, बंगुर रु.२०००। कुखुराको रु३००। का दरले अनुदान दिन सकिने ।	(१)विमा गरेका कागजात सम्बन्धीत शाखामा पेश गर्नु पर्ने । (२) बारी कान्लामा लगाएको डाले घाँस, बहुवर्षिय उन्नत भुँड घाँसले कम्तिमा २ महिना आहारा पुग्ने हुनु पर्ने ३)पशुपन्थी शाखाको प्राविधिकको इस्टिमेट डिजाईन अनुसार खोर निर्माण गर्नु पर्ने ।
स्वच्छ, दुग्ध उत्पादन	दुध संकलन केन्द्र स्थापना र मिल्कक्यान, लगाएतका सामग्री वितरण	स्वस्फूर्त रुपमा वा पशुपन्थी शाखाको कार्यक्रम अनुसार गठन भएका तथा व्यक्तिगत व्यवसाय दर्ता गरेका कृषकहरुलाई स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि,साना दुग्ध संकलन, केन्द्र स्थापना मिल्क क्यान, दुध दुहुने, भाँडा प्रति, पशु १ किलो खनिज, जुकाको, औषधी सिजन अनुसार पोषिला घाँसको विउ विरुवा निशुल्क र स्थलगत तालिम दिने	(१)संकलन केन्द्रको मापदण्ड अनुसार ताजा,सफा,स्वच्छ, दुग्ध नियमित संकलन केन्द्रमा लैजाने र पशुहरुको विमा गरेका उत्कृष्ट कृषकहरुलाई संकलन केन्द्रको सिफारिस र विमा गरेका कागजात अनुसार मुल्यांकन गरेर सामग्री वितरण गरिने ।
दुध,मासु कोउत्पादन बृद्धि गर्न नश्ल सुधार	राँगो, साँढे, बोका र बीर वितरण	स्वस्फूर्त रुपमा वा पशुपन्थी शाखाको कार्यक्रम अनुसार गठन भएका समुह तथा व्यक्तिगत व्यवसाय दर्ता गरेका कृषकहरुलाई स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि, माउ बाखाको अनुपातमा, हावापानी सुहाउंदो उन्नत जातको बोका कार्यविधि अनुसार उपलब्ध गराउने ।	नियमित माउ बाखा, ठुला माउ पशुहरुको अनिवार्य विमा गरेको र प्राविधिक मापदण्ड पुरा गरि निर्माण गरेका व्यवस्थित, गोठ, खोरको पुर्बाधार प्रजनन रेकर्ड, डाले घाँस, भुँईँ घाँस लगाईएको मापदण्डका आधारमा मुल्यांकन गरिने ।

पशुपन्धी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

कृत्रिम गर्भाधान सेवा	उन्नत राँगो,साँढे,बोयर बोकाको विर्य नियमित भण्डारण	स्वस्फुर्त वा पशुपन्धी शाखाको कार्यक्रम अनुसार गठन भएका पशुपालन समुहका कृषक र व्यवसायीक पशुपालन फार्म दर्ता गरेका वा समुह भन्दा बाहिर छरिएर रहेका पशुपालन कृषकहरुका गाई, भैसी, बाखाहरुलाई साँढे, राँगो,बोकाको विकल्पमा कृ.ग.गर्ने ।	(१) कृ.ग. गरिने पशु मोटर बाटो पुगेको ठाउ देखी १ किलो मिटरको दुरी भित्र हुनु पर्ने । (२) सिमेनको रकम कार्यविधिमा तोकीए अनुसार कृषकले व्यहोनु पर्ने ।
आहारा व्यवस्थापन तथा चरण क्षेत्र विकास	हाते च्यापकटर, तथा विद्युतीय घाँस काटने मेसिन,घाँसकोबिरुवा,सिजन अनुसारका पोषीला घाँसका बिरुवा, सिचाई गर्ने पाईप आदि	(१)स्वस्फुर्त रुपमा वा पशुपन्धी सेवा शाखाको कार्यक्रम अनुसार गठन तथा व्यक्तीगत व्यवसाय दर्ता गरेका कृषकहरुलाई स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि, निजि बारी, कान्ला, निजि जमिन, रोडकोरीडोर छेउ छाउ र सामुदायीक प्रति जमिन मा हावापानी सुहाउदो डाले घाँस र अन्य बहुवर्षिय र सिजनल घाँसका विउहरु निशुल्क उपलब्ध गराउने (२) समुहमा च्यापकटरमा ७५ र व्यवसायीक फार्महरुलाई विद्युतिय घाँस काटने मेसिनमा ५०प्रतिशत अनुदान दिने । (३) चरण व्यवस्थापनको लागी आली कान्ला बाहेक निजि २ रोपनी जमिनमा चरण विस्तार गर्नको लागी २५० मिटर, पोलेथिन पाइप र सामुदायीक चरण खर्क सुधार गर्न कम्तीमा १० रोपनी क्षेत्रफलको लागी ५००मिटर पोलेथिन पाइपमा ७५ प्रतिशत अनुदानमा दिने ।	(१) घाँस विकास गर्न कृषकहरु समुह व्यक्तीगत फार्म दर्ता गरेका हुनु पर्नेछ । (२)निजि जमिनमा घाँसविकास गर्ने कृषक ले कित्ता नं उल्लेख गरि समुहको निर्णय र सम्बन्धीत वडा कार्यालयको सिफारिस हुनु पर्ने छ । भने घाँस लगाउंदा कृषक आफैले श्रमदान गर्नु पर्ने छ ।
डिपिड टचाडी निर्माण	प्राविधिक तथा डिपिड टचाडीको नक्सा र आर्थिक सहयोग	(१) कम्तीमा ३०००देखी माथि भेडा, बाखालाई एक दिनमा सेवा दिन सक्ने सबैलाई पायक पर्ने पानीको सुविधा भएको सार्वजनीक स्थान मा सिमेन्टको वातावरणीय प्रभावलाई असर नपर्ने सार्वजनिक स्थानमा स्वीकृत कार्यक्रमको परिधि भित्र रहि स्टीमेटको ८५ प्रतिशत सम्म आर्थिक अनुदान दिन सकिने छ । (२) एक दिनमा २५० देखी माथीको संख्यामा भेडा, बाखा डिपिड हुने वडाका गाउँ बस्तीका कृषकहरुलाई ८५प्रतिशत सम्म प्लाष्टिक (फाइबर)को डिपिड टचाडीमा अनुदान दिन सकिने ।	(१) सिमेन्टको डिपिड टचाडी निर्माण गर्न सार्वजनीक ठाउको लागी सम्बन्धित वडा कार्यालयले वडा वाट निर्णय गरेर सिफासि गरेको हुनु पर्ने छ (२) समुदायले अगीम १५ प्रतिशत रकम खातामा जम्मा गरेको हुनु पर्ने ।
<p>द्रष्टव्य-(१)यो कार्यविधि निर्देशिका अनुसार जुन सुके अनुदानका सेवा लिने कृषकले नियमित आफना पशुहरुको विमा गरेको हुनु पर्ने छ र विमा गरेका कागजातहरुका छाया प्रतिहरु आर्थिक वर्षको सुरु महिना श्रावन देखी कार्तिक मसान्त सम्म निवेदन साथ पशुपन्धी शाखा र शाखाका केन्द्रहरुमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(२) अनुदान तथा सहूलियत अनुदान कार्यक्रम संचालनको लागि आगामी वर्षको योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा वडा स्तरबाट योजना छनौट भई आउनु पर्ने वा समुहहरुले आवश्यकताको आधारमा समुह बैठकमा व्यापक छलफल गरि निर्णय गरेर र व्यक्तीगत व्यवसायिक फार्महरुले आवश्यकताको आधारमा भेरी नगरपालिका पशुपन्धी शाखामा योजना तर्जुमा हुनु भन्दा अगाडी निवेदन दिन पर्ने छ ।</p>			

७. रेबिज खोप सहूलियत कार्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) रेबिज खोप अनुदानको लागी पशुहरुको अग्रीम बिमा गरेको हुनुपर्ने छ ।
- (२) न्यून आय भएका साना किसानका एकै घरका ३ वटा भन्दा बढी पशु वस्तुहरुलाई एकै वा ३ दिनको अवधि भित्र संकास्पद बहुला कुकुर र स्यालले टोकेको भए त्यस्ता कृषकका पशुलाई चलन चल्तीको मुल्यमा ७५ प्रतिशत सम्म छुट दिएर सहूलियत अनुदानमा पशुपन्छी शाखाले रेबिज खोप उपलब्ध गराउने छ । अनुदान प्राप्तिको लागि निवेदन साथ पशुहरुको अग्रीम बिमा दिन गरेका प्रमाणका फोटोकपी र सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र पेश गर्नु पर्ने छ ।
- (३) कृषकहरु समुहमा आवद्ध भई पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका समुह भित्रका किसानले पालेका पशुहरु लाई शंकास्पद बहुला कुकुर वा स्यालले ३ दिन भित्रको अवधि भित्र ५ वटा भन्दा बढी पशुहरुलाई टोकेको भए चलन चल्तीको मुल्यमा ५० प्रतिशत छुट अनुदानमा पशुपन्छी शाखाले रेबिजको खोप उपलब्ध गराउने छ । अनुदान प्राप्तिको लागि निवेदन साथ समुहको बैठकले सिफारिस गरेका निर्णयको फोटोकपी, पशुहरुको अग्रीम बिमा गरेका प्रमाणका फोटोकपी र सम्बन्धित वडाकार्यालयको सिफारिस पत्र पेश गर्नु पर्ने छ ।

८. पशुको कृत्रिम गर्भाधारण सेवा सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) यो कार्यविधि अन्तर्गत ब्याडे राँगो, साँढे र बोकाको विकल्प आधुनिक तरिका बाट मुरा राँगो, जर्सी साँढे र बोयर जातको बोकाको शुद्ध वीर्य कृत्रिम गर्भाधानको प्राविधिकद्वारा पशुहरुलाई गर्भिनी बनाई वर्ण शंकर पशुहरुको संख्यामा उल्लेख्य बृद्धि गरि दुध र मासुको उत्पादन उत्पादकत्व बढाई कृषकको आयस्तरमा बृद्धि गर्ने उदेश्यले कृत्रिम गर्भाधान सेवालाई समायानुकुल संचालन गर्न शाखाको जनशक्तिले मात्र नपुग्ने भएकाले प्राइभेट क्षेत्रका बेरोजगार पाराभेटहरुलाई समेत तालीम दिई कृत्रिम गर्भाधान कार्यलाई तीब्रता दिइने । यस्ता प्राइभेट पाराभेटहरुलाई कार्यविधि निर्देशिकामा तोकिए बमोजिमको सेवा सुबिधा उपलब्ध गराउने । कृ.ग. गरि सकेपछि प्राविधिक वा पाराभेटहरुले चौमासिक रुपमा पशुधनी र सम्बन्धित वडा अध्यक्ष वा वडा सदस्यको सिफारिस शाखामा पेश गर्नु पर्ने । एक पटक कृ.ग. गरेपछि उल्टिनेको हकमा पुनः कृ.ग. गर्नु पर्ने छ । कृ.ग. गर्दा अभियानमा बाहेक अन्य समयमा कृषकबाट वीर्यको रकम लिईने छ ।

९. पशु स्वास्थ्य तथा उपचार सेवा सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) यो कार्यविधि अनुसार पशु पन्छी शाखाबाट भेरि नगरपालिका भित्र कृषकले पालेका शुपन्छीहरू मा छिटफुट रूपमा देखिने सरुवा रोगहरू र महामारीको रूपमा देखा पर्ने पशुपन्छी तथा मत्स्यका रोगहरूको रोकथाम तथा उपचार गरि पशुपन्छीको स्वास्थ्यलाई सुधार गरि स्वस्थ र निरोगी पशुपन्छीहरूको उत्पादन बढाउन निम्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छन् ।

(क) पशु स्वास्थ्य सिविर संचालन कार्यक्रम:

कृषकको गाउँ बस्ती स्तरमा बढी भन्दा बढी पशुवस्तुहरूलाई सेवा दिने उद्देशले केन्द्र तोकि पशुपन्छीको स्वास्थ्य परीक्षण, उपचार, औषधी वितरण र पशुपालन सम्बन्धी विभिन्न प्राविधिक परामर्श गर्ने । पशुपालनका विविध विषयमा चेतनामूलक पोष्टर, पम्पलेट, बुकलेटको निशुल्क वितरण गरिने ।

(ख) आकस्मिक उपचार सेवा कार्यक्रम :-

नगरपालिका भित्र आकस्मिक रूपमा देखिने पशुहरूका संक्रामक सरुवा रोगहरू तथा महामारी जन्य रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रण गर्न आवश्यक औषधी कोष स्थापना गर्ने । आवश्यकता अनुसार निःशुल्क उपचार तथा औषधी वितरण गर्ने छ । तर महामारी जन्य संक्रामक रोगहरू फैलिएको अवस्थामा पशुको खोप संचालन गर्ने र महामारी रोग नियन्त्रण भन्दा बाहिर गए सहयोगको लागि जिल्लाको पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय, प्रदेश सरकार, संघीय सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालयहरूसंग समन्वय गरि रोग नियन्त्रणमा लिने ।

(ग) घुम्ती पशु उपचार/घुम्ती क्लिनिक सेवा कार्यक्रम :-

पशुहरूको जनघनत्व तथा प्राविधिक दृष्टिकोणले आवश्यकता भएका वडा तथा गाउँ बस्तीहरूमा ३ देखि ५ दिन सम्मको घुम्ती पशु स्वास्थ्य क्लिनिक संचालन गर्ने । घुम्ती क्लिनिकमा पशु वस्तुको गोबर परीक्षण, थुनेलो, परीक्षण, चर्मरोग सम्बन्धी छाला परीक्षण, भाले पशुको बन्ध्याकरण लगाएतका आधारभूत स्वास्थ्य परीक्षण, उपचार, औषधी वितरण र विभिन्न सरुवा रोगहरूको खोप गरिने छ । घुम्ती क्लिनिक सेवाको अवधिमा नियमानुसार पशु पन्छीको रजिष्ट्रेशन शुल्क लिई पुर्जिकाटेर चेक जाँच गर्ने र आधारभूत औषधीहरू निशुल्क वितरण गर्ने,

(घ) टेली मेडीसन सेवा कार्यक्रम :-

भौगोलीक विकटताले गर्दा पशु वस्तुहरूको उपचार गर्न गराउन नगरका पशु स्वास्थ्य केन्द्रहरू टाढा रहेको अवस्थामा र पशु स्वास्थ्य प्राविधिकहरूको पहुँच नपुग्ने गाउँ ठाउँका कृषकहरूले आफ्ना पशुपन्छी बिरामी हुँदा र कतिपय समस्याहरू गाउँ घरमै घरेलु उपचार विधिबाट समयमै आफैले साधारण उपचार गरि समस्याको समाधान गरेर पशुधनको क्षेतिलाई कम गर्न सकिने भएकाले र पशुपालनका अन्य विविध विषयमा टेलीफोन मार्फत परामर्श गरि समयको बचत गरेर पशुपन्छी जन्य उत्पादनमा समय दिन सकिने भएकाले यो टेलीमेडिसन सेवा किसानको लागि लाभदायक हुने भएकाले टेली मेडीसन सेवालाई आवश्यकता अनुसार संचालन गर्ने ।

१०. पशु सेवा तालिम, गोष्ठी तथा प्रचार प्रसार सेवा सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) यो कार्यविधि अनुसार पशुपन्छी सेवा शाखाबाट भेरि नगरपालिका भित्र वार्षिक कार्यक्रममा निम्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।

(क) स्कुल प्रसारण शिक्षा कार्यक्रम :-

स्कुल प्रसारण शिक्षा नगरपालिका भित्रका माध्यामिक, निम्न माध्यामिक विद्यालयहरूमा विद्यालय संचालन भएको समयमा कुनै एउटा कक्षाका विद्यार्थी र शिक्षकहरूलाई मानव स्वास्थ्यमा असर पार्ने पशुबाट मानिसमा र मानिसबाट पशुमा सर्न सक्ने संक्रामक जुनोटिक रोगको बारे जानकारी गराउँदा प्रभावकारी हुने भएकाले स्कुल प्रसारण शिक्षालाई विशेष जोड दिई कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।

(ख) जुनोटिक रोग सम्बन्धी गोष्ठी कार्यक्रम:-

नगरपालिका तथा वडा स्तरमा एक दिने जुनोटिक रोग सम्बन्धी गोष्ठी संचालन गरिनुका साथै विभिन्न जनचेतनामूलक क्रियाकलाहरू गर्ने ।

(ग) कृषक तालिम कार्यक्रम:-

नगर पशुपन्छी सेवा शाखामा दर्ता भएका पशुपन्छी पालनमा संलग्न कृषक समुह, व्यवसायिक फार्म, मासुपसल, दुग्ध पसल, पशुपन्छी जन्य पदार्थको व्यवसायी उद्यमीहरू तथा पाराभेट, ग्रा.प.स्वा.का पशु स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई आवश्यकता अनुसार बढीमा एक हप्ते अवधि सम्मका तालिमहरू कार्यक्रममा समावेश गरि नगरपालिका स्तर र स्थलगत तालिम संचालन गर्ने

(घ) कृषक तथा कर्मचारी अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम:-
नयाँ-नयाँ प्रविधिहरूको आदान प्रदानको लागि उत्कृष्ट अगुवा कृषक,
कृषक व्यवसायी, उद्यमी, प्राविधिक कर्मचारीहरूको अन्तर नगरपालिका
र अन्तर जिल्ला स्तरका अध्ययन अवलोकन भ्रमणका कार्यक्रम संचालन
गर्ने ।

(ङ) पशु सेवाका प्राविधिकहरूलाई तालिम कार्यक्रम:-
पशु शाखा, केन्द्रमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई आवश्यकता
अनुसार समय समयमा विभिन्न विषय वस्तुबारे ज्ञान सीप हासिल गर्न
तालिमको व्यवस्थापन गर्न प्रदेश र संघका तालिम केन्द्रहरूसँग सहकार्य
गर्ने र आफ्ना सालबसाली कार्यक्रममा तालिम कार्यक्रम समावेश गर्ने ।

११. प्रोत्साहन तथा पुरस्कार कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) नगर भित्रका पशुपन्छी पालन तथा मत्स्य पालन गर्ने पशुपन्छी जन्य पदार्थको
उत्पाकत्व बढाउन र रोजगारमुखी व्यवसाय संचालन गरेका उत्कृष्ट कृषक,
व्यवसायी, उद्यमी र पशुहरूको स्वास्थ्य संरक्षणमा विशेष योगदान पुऱ्याउने
पाराभेट, पशु स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप निम्न क्रियाकलाप गर्ने ।

(क) नगर पशुपन्छी शाखामा समुह, व्यवसायिक फार्म दर्ता गरी व्यवस्थित
बाखा पालन गर्ने गरि प्राविधिक मापदण्ड र कार्यविधिको मापदण्ड पुरा
गरि बाखाको सुधारिएको खोर निर्माण गरेको, माउ बाखा र ब्याडको
बोकाको अनिवार्य बिमा गरेको कागजात र मुल्यांकनको आधारमा
पशुपन्छी शाखाले, जुकाको र बाह्य परजीविको औषधी निःशुल्क
उपलब्ध गराउने ।

(ख) नगर पशुपन्छी सेवा शाखामा दर्ता भएका कृषक समुह/व्यवसायिक
फार्म संचालन गरेका कृषकहरूले प्राकृतिक गर्भाधानको लागि उन्नत
राँगो, साँढे, बोका पालन गरेर अनिवार्य बिमा गरेर प्राकृतिक गर्भाधानको
रेकर्ड राखी व्यवस्थित गरेका कृषकहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप भेरी
नगरपालिका पशुपन्छी शाखाले वार्षिक राँगो, साँढेको रु.५०००१,
बोकाको रु.२०००१ सहित उत्कृष्टताको प्रमाण पत्रका साथै वर्षमा एक
पटक राँगो, साँढेलाई २ किलो र बोकालाई १ किलो खनिज भिटामिन
र वर्षमा २ पटक जुकाको औषधी निःशुल्क दिने ।

- (ग) प्रोत्साहन स्वरूपको सेवा सुविधा लिने कृषकले गाई, भैसी, बाखी गर्भिनी भएको ३ महिना पुगेपछि राँगो, साँढे, बोका पालेको रेकर्ड र प्राकृतिक गर्भाधानको रेकर्ड सहित (वडाको सिफारिस साथ पशुपन्छी शाखा र शाखाका केन्द्रहरूमा जानकारी दिनु पर्नेछ । तोकिएको समय पछी विवरण पेश गर्ने कृषकहरूलाई उल्लेखित प्रोत्साहन सेवा सुविधा दिन सकिने छैन ।
- (घ) कानुनी प्रक्रिया पुरा गरि नगरपालिका पशुपन्छी सेवा शाखामा दर्ता गरि डाले घाँस, बहुवर्षिय भुँईँ घाँसको नर्सरी स्थापना गरि नर्सरीमा नयाँ-नयाँ जातका र रैथाने जातका पोषिला डालेघाँस, बहुवर्षिय भुँईँ घाँसको व्यवस्थित नर्सरी गरि कृषकलाई गुणस्तरीय बिउ, बिरुवा उपलब्ध गराए वापत उत्कृष्ट कृषक छनौट गरि पशुपन्छी शाखाले प्रोत्साहान स्वरूप वार्षिक नगद रु.५०००। र उत्कृष्टताको प्रमाण पत्र उपलब्ध गराउने ।
- (२) नगर भित्रका पशुपन्छी पालन तथा मत्स्य पालन गर्ने पशुपन्छी जन्य पदार्थको उत्पादकत्व बढाउन र रोजगारमुखी व्यवसाय संचालन गरेका उत्कृष्ट कृषक, व्यवसायी, उद्यमी र पशुहरूको स्वास्थ्य संरक्षणमा विशेष योगदान पुऱ्याउने पाराभेट, पशु स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई पुरस्कार स्वरुप निम्न क्रियाकलाप गर्ने ।
- (क) भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका पशुपन्छी पालन गरेका कृषक समुह/व्यवसायिक फार्म मासु पसल, दुध डेरी पसल, दुध संकलन केन्द्र, पशुपन्छी संकलन केन्द्र, एग्रोभेट तथा पशुपन्छी जन्य पदार्थको व्यवसायिक उद्योग संचालन गरेका व्यवसायीहरूको उचित मुल्यांकन गरि सम्मान स्वरुप पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने ।
- (ख) भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका कृषक समुह/व्यवसायिक फार्म मासु पसल, दुध डेरी पसल, दुध संकलन केन्द्र, पशुपन्छी संकलन केन्द्र तथा पशुपन्छी जन्य पदार्थको व्यवसायिक उद्योग, एग्रोभेट संचालन गरेका कृषकहरूले गरेको व्यवसाय अनुसार सुधारिएको गोठखोर,पानी खाने स्थान तथा डुँडको व्यवस्थापन, व्यवस्थित बाँधुवा प्रणाली अपनाएको व्यवसायलाई सफल बनाउने विभिन्न रेकर्डहरूको व्यवस्थापन, सरसफाई, तथा व्यवसाय संचालन गर्दा जैविक सुरक्षाका आधार र वातावरणीय प्रभाव अनुकुलन भए नभएको, आफुले पालेका पशुपन्छीहरूको नियमित

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

बिमा गरेको, घाँस खेती गरेका लगाएतका मापदण्डको आधारमा मुल्यांकन गरि उत्कृष्ट, व्यवसायी र समुहहरूलाई स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार पुरस्कृत गर्ने ।

(ग) नगरपालिका भित्र स्थायी बसोबास गरेका पशुपालन सम्बन्धी जेटी, जेटिए अध्ययन गरि आफ्नै गाउँमा व्यवस्थित व्यवसायिक पशुपालन गरेका र पशु औषधी पसल गरि कृषकहरूलाई उचित सेवा सुविधा दिएका लोकप्रिय व्यक्तिहरूलाई उचित पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने ।

१२.नगरपालिकाको पशुपन्छी शाखाद्वारा प्रवाह गरिने प्राविधिक सेवा तथा आर्थिक मापदण्ड :

(१) नगर क्षेत्रभित्र प्राविधिक सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा निम्नानुसार आर्थिक मापदण्ड तयार गरिएको छ ।

सि. नं.	विवरण	व्याख्या	आर्थिक मापदण्ड
१	पशुपन्छी सेवा शाखा संग सम्बन्धी विभिन्न तथ्यांक संकलन	कर्मचारी खटेमा तोकिए बमोजिम दे.भ.भ.र करारबाट तथ्यांक संकलन गरेमा चौथो तहको एक दिनको त.भ. अनुसार	नेपाल सरकारले तोकेको प्रचलित आर्थिक नर्मस अनुसार
२	समुह गठन तथा परिचालन	गठन मसलन्द	प्रति समुह रु १५००
		खजा	प्रति व्यक्ती रु २००
३	फिल्ड अनुगमन तथा भ्रमण	खटिएको कर्मचारीले पाउने दैनिक भ्रमण तथा अनुगमन भत्ता	(१)शाखा/कार्यालय स्थान देखि ६ कोष टाढाका वडामा जाँदा नेपाल सरकारले तोकेको आर्थिक नर्मस अनुसार दैनिक भ्रमण भत्ता पाउने । (२) ६ कोष भन्दा कम दुरी भएका वडामा एकै दिनमा गएर फर्किन सकिने र विशेष अवस्थाका अनुगमन जस्तै पशुपन्छी पालन फार्म,मासु पसल, डेरीपसल, वधस्थल एग्रीभेट, दाना पसल लगाएत विभिन्न कार्यक्रम अनुगमन गर्न जाँदा अनुगमन गर्न गएको दिनको भत्ता रु.१५००। र खाजा र खाना बापत रु. ५००
४	कृत्रिम गर्भानका सेवा	कृत्रिम गर्भानान गर्न गाउँमा खटीने प्राविधिकको सेवा सुविधा	(१) ठुला पशु गाई भैसी कृ.ग.गरे बापत प्रति पशु रु ७००। (२) साना पशु बाखा रु २००।
५	प्याकेज कार्यक्रम संचालन	आवश्यक सूचना प्रकाशन	प्रति प्योकजको चालु खर्चको २ प्रतिशत
		आवश्यक फाराम छपाई	
		अन्य स्टेसनरी	
		अन्य मसलन्द सामाग्री र प्रतिवेदन एकमुष्ट	

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

६	स्थलगत विषय विषयक तालिम १ दिने प्रतिदिन ३ शेषन	सहभागी स्टेसनरी	प्रति सहभागी रु ८०
		खाजा	प्रति सहभागी, प्रशिक्षक रु २००
		अन्य मसलन्द सामाग्री र प्रतिवेदन एकमुष्ट	रु २५०००
		प्रशिक्षक भत्ता कार्य पत्र सहित	(१) प्रतिकक्षा प्रशिक्षण अधिकृत स्तर रु १५०० (२) सहायक स्तर प्रशिक्षण रु १२००
७	पूर्वव्यवसायिकरण पशुपालनका तालिमहरु ३ दिने प्रतिदिन ४ शेषन	सहभागी स्टेसनरी	प्रति सहभागी, रु ८०
		खाजा	प्रति सहभागी प्रशिक्षक रु २००
		अन्य मसलन्द, सामाग्री, उद्घाटन, समापन र प्रतिवेदन समेत एकमुष्ट	रु ९०००
		प्रशिक्षक भत्ता कार्यपत्र सहित	(१) प्रतिकक्षा प्रशिक्षण अधिकृत स्तर रु १५०० (२) सहायक स्तर प्रशिक्षण रु १२००
८	व्यवसायिक तालिम ५ दिने प्रतिदिन ४ शेषन	सहभागी स्टेसनरी	प्रति सहभागी रु ८०
		खाजा	प्रति सहभागी प्रशिक्षक रु २००
		अन्य मसलन्द, सामाग्री, उद्घाटन, समापन र प्रतिवेदन समेत एकमुष्ट	रु ११०००।
		प्रशिक्षक भत्ता कार्यपत्र सहित	(१) प्रतिकक्षा प्रशिक्षण अधिकृत स्तर रु १५०० (२) सहायक स्तर प्रशिक्षण रु १२००
९	औद्योगिकरण तालिम ६ दिने प्रतिदिन ४ शेषन	सहभागी स्टेसनरी	प्रति सहभागी रु ८०
		खाजा	प्रति सहभागी प्रशिक्षक अधिकृत स्तर रु २००
		अन्य मसलन्द, सामाग्री, उद्घाटन, समापन र प्रमाण पत्र, प्रतिवेदन समेत एकमुष्ट	रु १२०००
		प्रशिक्षक भत्ता कार्यपत्र सहित	(१) प्रतिकक्षा प्रशिक्षण अधिकृत स्तर रु १५०० (२) सहायक स्तर प्रशिक्षण रु १२००
१०	३ दिन देखी माथीका तालिमहरु नगरपालिका स्तर संचालन हुने	नगरपालिका स्तर कृषक तालीममा कृषक सुविधाको निर्धारण दिन (१) आउने जाने २ दिन र तालिम संचालन भएको दिन	(१) ६कोष भन्दा टाढा वडाका सहभागी कृषकहरुलाई प्रतिदिनको खाना तथा वास खर्च बापत रु ८०० र फर्केको दिनको २५ प्रतिशत खाना खर्च मात्र पाउने। (२) जिल्लाको यातायात दररेट अनुसार आते जाते यातायात खर्च (३) ६ कोष भित्रको वडाका सहभागी कृषकहरुले खाना खर्च बापत रु ४०० पाउने। (४) ६कोष भित्रका कृषकहरुले जिल्लाको यात यात दररेट अनुसार खर्च पाउने।
११	१ र २ दिने तालीमहरु स्थलगत संचालन हुने	स्थलगत तालीम संचालनको कृषक सुविधा	(१) स्थलगत तालिममा यातायातका साधन प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्थाका सहभागीहरुलाई जिल्लाको यातायात दररेट अनुसार प्रतिदिनको आते जाते यातायात खर्च।
१२	गोष्ठी अभिमुखि करण, सार्वजनिक सुनुवाइ एक दिने)	प्रति पटक	नेपाल सरकारले तोकेको प्रचलित आर्थिक नर्मस अनुसार

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

१३	स्कूल प्रसारण शिक्षा एक दिने ४५मिनेट	नगरपालीका बाट कर्मचारी खटेर गए आते जाते यातायात खर्च र तोकिए बमोजिम दै.भ.भ., सम्बन्धीत वडा बाट खटेर गए याता यात खर्च	(१) कार्यपत्रको रु १००० (२) हैन्डआवटको रु ५०० (३) खाजा खर्च एकमुष्ट रु १०००० (४) याता यात खर्च आते जाते रु ५०० (५) दै.भ.भ. नेपाल सरकारको नियमअनुसार हुने छ।
१४	पशु स्वास्थ्य घुम्ती क्लीनीक ५दिने	(१) सामग्री व्यवस्थापन, अस्थायी ट्रेबिज निर्माण, औषधी दुवानी, खाजा व्यवस्थापन (२) क्लीनीक सम्पन्न प्रतिवेदन (३) खटीने कर्मचारीलाई दै.भ.भ. खर्च	(१) क्लीनीक व्यवस्थापन एकमुष्ट रु. १५०००। (२) दै.भ.भ. नेपाल सरकारले तोके बमोजिम
१५	पशु स्वास्थ्य घुम्ती क्लीनीक ३ दिने	(१) औषधी व्यवस्थापन (२) सामग्री व्यवस्थापन, अस्थायी ट्रेबिज निर्माण, औषधी दुवानी, खाजा व्यवस्थापन (३) क्लीनीक सम्पन्न प्रतिवेदन (४) खटीने कर्मचारीलाई दै.भ.भ. खर्च	(१) क्लीनीक व्यवस्थापन एकमुष्ट रु २०००। (२) दै.भ.भ. नेपाल सरकारले तोके बमोजिम
१६	पशु स्वास्थ्य शिविर १ दिने	(१) औषधी व्यवस्थापन (२) सामग्री व्यवस्थापन, अस्थायी ट्रेबिज निर्माण, औषधी दुवानी, खाजा व्यवस्थापन (३) शिविर सम्पन्न प्रतिवेदन (४) खटीने कर्मचारीलाई दै.भ.भ. खर्च	(१) शिविर व्यवस्थापन एकमुष्ट रु ०,०००। (२) दै.भ.भ. नेपाल सरकारले तोके बमोजिम
१७	रेबिज खोप घुम्ती शिविर	(१) औषधी /खोप व्यवस्थापन (२) सामग्री व्यवस्थापन, अस्थायी, औषधी दुवानी, खाजा व्यवस्थापन (३) शिविर सम्पन्न प्रतिवेदन (४) खटीने कर्मचारीलाई दै.भ.भ. खर्च	(१) शिविर व्यवस्थापन एकमुष्ट रु ०,०००। (२) दै.भ.भ. नेपाल सरकारले तोके बमोजिम
१८	पशु खोप	पि.पि.आर	प्रति डोज रु १०
		खोरेत	प्रति डोज रु ३०
		एच. एस. वि.क्यू कमन	प्रति डोज रु १५
		रेबिज	प्रति डोज रु १५०
		कुकुरको डिस्टेम्पर	प्रति डोज रु ५००
		कखुराका खोपहरु	प्रति डोज रु ३

पशुपन्थी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

१९	पशु उपचार सेवा पशुपन्थी शुल्क	घरपालुवा ठुला पशु	गाई, भैसी, रु १० घोडा, खच्चड रु २५
		घरपालुवा साना पशु	भेडा/बाखा, बंगुर रु ५ ककुर, विरालो रु २५
		घरपालुवा पन्थीहरु	कखुरा, हाँस, टर्की रु १
		(१) जंगली ठुला जनावर (२) जंगली साना जनावर (३) जंगली पन्थीहरु	(१) प्रति पशु रु ७५ (२) प्रतिपशु रु ५० (३) प्रति पशु रु २५
२०	प्रयोगशाला सेवा	पारासाइटोलोजिकल	प्रति पटक रु १०
		पिसाब परिक्षण	प्रति पटक रु १०
		थुनिलो परिक्षण	प्रति पटक रु ५०
		रगत परिक्षण	प्रति पटक रु १००
		गोबर परिक्षण	प्रति पटक रु १०
		पशु पन्थी पोष्टमार्टम	१. घरपालुवा ठुला पशु रु ५०० २. घरपालुवा साना पशु रु २५० ३. घर पालुवा पन्थी रु २५ ४. जंगली ठुला पशु रु ७०० ५. जंगली साना पशु रु ५०० ६. पन्थी जंगली रु ५०
२१	कृ.ग. सेवा	कृ.ग.गर्दा सिमेन(बिर्य)को शुल्क	१. भैसी र साँढेको बिर्यको रु २०० २. बोकाको बिर्यको रु १००
२२	पशुपन्थी बिमा सेवा	शाखाले संचालन गर्ने बिमा अभियान कार्यक्रम	१)कृषकले व्यहोर्ने रकममा नगरपालिका पशुपन्थी सेवा शाखाको तर्फ बाट ५० प्रतिशत अनुदान दिने । २) जिबिकोपार्जन,कार्यक्रममा कृषकको तर्फबाट १०० प्रतिशत भे.न.पा.पशुपन्थी शाखाले व्यहोर्ने ।
२३	विषय अनुगमन	विज्ञ स्तर अनुसार तोकिएको पारिश्रमिक	नेपाल सरकारको प्रचलित आर्थिक नर्मसमा तोकिए अनुसार
२४	कार्यक्रम गर्दा भेडा/बाखा को जिउदो मुल्य	नशल सुधारको लागी प्रजनन योग्य थुमा/ बोका,भेडी,बाखी र कुखुराको मुल्य	(१) १०० प्रतिशत शुद्ध उन्नत बोयर बोका जिवित तौलमा प्रति के.जी रु २०००। (२) अन्य १०० प्रतिशत शुद्ध उन्नत अन्य सबै बोका जिवित तौलमा रु १२०० (३) ७५ प्रतिशत क्रस उन्नत बोयर बोका, जिवित तौलमा प्रति के.जी.रु १५००। (४)५० प्रतिशत क्रस उन्नत बोयर बोका, जिवित तौलमा प्रति के.जी.रु १२००। (५)५० प्रतिशत क्रस उन्नत अन्य सबै जातका बोका जिवित तौलमा रु १००० (६) थुमा स्थानीय जिवित तौलमा प्रति के.जी.रु ५००। (७)७५प्रतिशत क्र.स. उन्नत बाखा,जिवित तौलमा प्रति के.जी रु ८०० (८) ५०प्रतिशत क्र.स. उन्नत बाखा,जिवित तौलमा प्रति के.जी रु ६०० (९)बाखा,भेडी स्थानीय जिवित तौलमा प्रति के.जी.रु४५०

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

२५	शाखाले संचालन गर्ने जिविकोपार्जन, सहूलियत अनुदान, दुवानी अनुदानको लागि कुखुराको मुल्य	(१)शाखाका कार्यक्रम अनुसार न्युह्याम्प सायर र आस्ट्रोलोप कुखुराका चल्ला ४,६, ८ र ९ हप्ता सम्म ब्रुडिङ गर्दाको कुखुराको मुल्य	(१) न्युह्याम्प सायर र आस्ट्रोलोप कुखुराको चल्ला को मुल्य सरकारी फार्मको नर्मसको दररेट अनुसार हुने छ । (२) लेयर्स जातको कुखुराको लागी प्राइभेट फार्मको तोकीएको दररेट अनुसार हुने छ। (३) सरकारी तथा प्राइभेट फार्मका कुखुरा ब्रुडिङ गरेर हुकाउदा प्राविधिक व्यवस्थापन र मृत्यु दर जोखीमको लागी सरकारी तथा प्राइभेट दररेटमा १० प्रतिशत सम्म रकम थप हुने छ ।
<p>द्रष्टव्य:-(१) विमा अनुदान प्राप्त गर्नको लागी कृषक व्यवसायी ,समुहका सदस्यहरुले समुगत श्रावन देखी कार्तिक मसान्त सम्म आफ्ना पशुपन्छीको विमा गरि सक्नु पर्ने छ र विमा गरेपछि विमा गरेका कागजातको फोटो कपी र समुहको निर्णय सहित आर्थिक वर्षको श्रावन देखी कार्तिक मसान्त (पहिलो चौमासीक अवधि) भित्र कार्यालय समयमा पशुपन्छी शाखा वा शाखाका केन्द्रहरुमा पेश गर्नु पर्ने छ । तोकिएको अवधि भित्र दर्ता हुन नआएमा विमाको अनुदान कार्यक्रममा समावेश गराउन सकिने छैन । (२) यो विमा अनुदान कार्यक्रम कृषक व्यवसायी ,समुह तथा समुहका सदस्यहरुलाई एक पटक दिए पछि ५ वर्ष सम्मलाई दिइने छैन ।</p>			

१३. पशु गोठ तथा खोर सम्बन्धी मापदण्ड :

(१) पशु गोठ तथा खोर सम्बन्धी मापदण्ड निम्नानुसार रहेको छ ।

क्र.स.	बाखाको विभिन्न उमेर	खोर भित्रको क्षेत्रफल (वर्गमीटर प्रति बाखा)	प्याडकको क्षेत्रफल (वर्गमीटर प्रति बाखा)
१	३ महिना सम्म पाठापाठी	०.२० देखि ०.३० सम्म	०.४० देखि ०.६० सम्म
२	४ देखि ९ महिना सम्मका पाठापाठी	०.६० देखि ०.७५ सम्म	१.२० देखि १.५० सम्म
३	१० देखि १२ महिना सम्मका पठेग्रापठेग्री	०.७५ देखि १.०० सम्म	१.५० देखि २.०० सम्म
४	थारा वयस्क बाखा	१.०० देखि १.५० सम्म	२.०० देखि ३.०० सम्म
५	व्याउने बाखा	१.५० देखि २.०० सम्म	३.०० देखि ४.०० सम्म
६	प्रजनन वोका	२.५० देखि ३.०० सम्म	५.०० देखि ६.०० सम्म

बाखाको खोरको नाप :-

क्र.सं.	विवरण	नाप
१	खोरको लम्बाई	बाखाको संख्याको अनुसार निर्धारण गर्नु पर्दछ ।
२	खोरको चौडाई	६ मी.देखि ८ मीटर बनाउन उपर्युक्त तर १२ मीटर भन्दा नबढाउने ।
३	जगको गहिराई	७५ से.मी.
४	टाँड मुनिको भुईको स्लोप (भूई प्लास्टरगदा सरसफाई गर्न सजिलो हुन्छ)	३.५ देखि ५ प्रतिशत
५	भूईको सतहबाट टाँडको उचाई	१ मी.देखि १.२५ से.मी.
६	टाँडको फल्याक वीचको ग्याप	१.२५ से.मी (आधा इन्च)
७	टाँडको फल्याकको चौडाई	४ से. मी.
८	कोरीडोरको साईडको पार्टिसन तथा ढोकाको उचाई बाखा राखिने कोठामा	१ मीटर देखि १ मीटर २५ से. मी.

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

९	कोठाको ढोकाको चौडाई	८० से. मी.
१०	कोरीडोरको चौडाई	१ मीटर २० से. मी
११	कोरीडोरको लम्बाई	खोरको लम्बाई अनुसार निर्धारण गर्ने
१२	टाँडदेखि भेन्टीलेसन सम्मको उचाई	१ मीटर
१३	भेन्टीलेसनको उचाई	१ मीटर २० से. मी.
१४	भेन्टीलेसन चौडाई	७० से. मी.
१५	मूलढोकाको चौडाई	१ मीटर ३० से.मी.
१६	मूलढोकाको उचाई	१ मीटर ८० से. मी.
१७	वलेनीतिरको पर्खालको उचाई (टाँडदेखि छतको तल्लो भाग रहने सम्मको)	१ मीटर ८० से. मी.
१८	टाँडदेखि धुरी सम्मको उचाई	२ मीटर ४० से. मी
१९	छतको स्लोप	३.६५ प्रतिशत
२०	खोरको बाहिरी भागबाट वलेसी सम्मको छतको लम्बाई	६० से.मी.
२१	प्रतिकोठामा बाखाको संख्या	२५ देखि ३० सम्म
२२	प्रतिकोठामा बोकाको संख्या	१वटा राख्न उपर्युक्त हुन्छ ।

टाँटनोको नाप :-

क्र.स.	विवरण	नाप
१	टाँटनो भुईको चौडाई	३७ से. मी.
२	टाँटनोको घाँस राख्ने भागको चौडाई	४५ से. मी.
३	टाँटनो क्रस भाग सम्मको उचाई	७४ से. मी.
४	टाँटनो क्रस भाग देखि माथिको उचाई	७० से. मी.

दाना खुवाउने ङुँडको नाप :-

क्र.स.	विवरण	नाप
	बाखाका किसिम (माउबाखा,पठेग्री,बोका)	
१	प्रति बाखाको लागी आवश्यक ठाँउ	३० देखि ४० से. मी.
२	ङुँडको चौडाई भित्री भागको	४० से.मी.र बाहिरी भाग ५०से.मी.
३	ङुँडको गहिराई	११ से. मी.
४	जमिनको सतहबाट ङुँडको उचाई	४० से.मी.
५	सिमेन्टेड ङुँड बनाउनु उपर्युक्त हुन्छ ।	

पानी खुवाउने ङुँडको नाप

- बाखाको किसिम माँउबाखा/पठेग्री/बोका

- १) प्रति बाखाको लागी आवश्यक ठाउँ ३० देखि ४० से.मी.।
- २) ङुँडको चौडाई भित्री भागको ३० देखि ४० से.मी. ।
- ३) ङुँडको गहिराई २० से.मी. ।
- ४) जमीनको सतहबाट ङुँडको उचाई ३० से.मी.

पशुपन्थी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

गाई, भैसीलाई आवश्यक पर्ने गोठ

विवरण	बन्द गोठ प्रणाली	अर्ध खुला प्रणाली	
		बन्द गोठ	खुला क्षेत्र
भुइको क्षेत्रफल	१.२०मि.२.२०मि.	१.२० मि.-२.२० मि.	२.०मि.- २.० मि
नालीको चौडाई	३० से. मि.	३० से. मि.	३० से. मि.
आहाराको लागि डुहको चौडाई	५२-६०से.मि.		५२-६० से.मि.
पानीको डुह	३० से. मि.		३० से. मि.
बाटो	५-१० फिट		५-१० फिट

कुखुरालाई खोरको क्षेत्रफल र दाना, पानीका भाँडाको अनुपात

ब्रोइलर	१ वर्ग फिट
लेयर्स	२ वर्ग फिट
फिडर	२५: १
डिंकर	४०:१

बंगुरको खोरको मापदण्ड

बंगुर को किसिम	प्रति बंगुर (बर्ग मिटर/बंगुर संख्या)			एउटा खोरमा राख्न सकिने
	खोरको आवश्यक क्षेत्रफल	खोरको लम्बाई र चौडाई(मिटर)	हातामा खेल्ने क्षेत्रफल	एउटा खोरमा राख्न सकिने
व्याडको भाले	६.५ देखि ७.५	२.५X२.५देखि २.५X३.०	८.८ देखि १२.०	१
व्याउने माउ	७.५ देखि ९.०	२.५X३.०देखि ३.०X३.०	८.८ देखि १२.०	१
माउबाट छुट्याएको पाठा पाठी	०.९६देखि १.८	०.८X१.२ देखि १.२X१.५	८.८ देखि १२.०	१० देखि २०
गर्भिनी/ थारो माउ	६.५ देखि ७.५	२.५X२.५देखि २.५X३.०	८.८ देखि १२.०	२ देखि १०

बंगुरलाई दाना पानीको लागि आवश्यक क्षेत्रफल

१४.बेरोजगार युवा छनौट सम्बन्धी मापदण्ड :

बंगुर को किसिम	प्रति बंगुर		
	चौडाई(से.मी.)	लम्बाई (से.मी.)	गहिराई (से.मी.)
व्याएको माउ र पाठा पाठी	कम्तीमा ५०	७५ देखि १००	२० र १०
माउ बाट छुटाउको पाठा पाठी	„ „ ५०	२० देखि ३०	१५
मासुको लागी पालीएका बंगुर	„ „ ५०	३० देखि ४०	१५
प्रजननको भाले बंगुर	„ „ ५०	६० देखि ७५	२०

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

- (१) बेरोजगार युवालाई रोजगारमुलक कार्यक्रम संचालन गर्दा निम्न बुँदामा आधारित युवा छनौट, गरी कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ ।
- (क) युवा बेरोजगार हो भनि प्रमाणित गर्ने निकायबाट प्रमाणित भएको ।
- (ख) बेरोजगार युवा पशु पालन व्यवसायमा अभिरुचि भएको ।
- (ग) पशुपालन व्यवसायमा प्राविधिक ज्ञान भएको वा परम्परागत प्रविधिबाट पशुपालन व्यवसायमा आबद्ध भएको ।
- (घ) केही समय रोजगारीका लागि विदेश बसी फर्कि आएको ।
- (ङ) युवाले संचालन गर्ने व्यवसायको लागि छानिएको स्थान प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त भएको ।
- (च) स्थानीय तहबाट व्यवसाय संचालनका लागि उपयुक्त छ भनि सिफारिस गरिएको ।
- (छ) तोकिएको लागत सहभागिता गर्न इच्छुक भएको ।
- (ज) सम्बन्धित प्राविधिक विषय अध्ययन वा तालिम लिइ बेरोजगार भएका युवालाई विशेष प्राथमिकता दिइने ।
- (झ) भेरी नगरपालीका क्षेत्र भित्र स्थायी बसोबास गरेको र भेरी नगरपालिका भित्र मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएका २० वर्ष देखि ५० वर्ष उमेर समुहका व्यवसाय गर्न ईच्छुक कृषक, बेरोजगार युवा-युवतीले सहभागी हुन सक्नेछन् ।

१५.व्यवसायिक पशुपन्छी फार्म सम्बन्धी मापदण्ड :

- (१) व्यवसायिक फार्म संचालन सम्बन्धमा निम्न बमोजिम कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ

सि. नं	फार्मको विवरण	पशु संख्या		हुनु पर्ने आधार	कैफियत
		न्यूनतम	अधिक तम		
क	गाई फार्म				
१	साना व्यावसायिक गाई फार्म	५	९	माउ गाइ वा बाली जाने उमेर भएका कोरेली	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मझुयौला व्यावसायिक गाई फार्म	१०	१४		
३	ठुला व्यावसायिक गाई फार्म	१५	माथी		

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

ख	भैसी फार्म				
१	साना व्यावसायिक भैसी फार्म	५	९	माउ भैसी वा बाली जाने उमेर भएका कोरेली पाडी	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मभ्र्यौला व्यावसायिक भैसी फार्म	१०	१४		
३	ठुला व्यावसायिक भैसी फार्म	१५	माथी		
ग	बाखा फार्म				
१	साना व्यावसायिक बाखा फार्म	३०	माथी	१बर्ष उमेरका प्रजनन् योग्य माउ बाखी र ३० माउ बाखा अनुपातमा एउटा प्रजनन् योग्य व्याडे बोका	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मभ्र्यौला व्यावसायिक बाखा फार्म	५०	माथी		
३	ठुला व्यावसायिक बाखा फार्म	१००	माथी		
घ	बंगुर फार्म				
१	साना व्यावसायिक बंगुर फार्म	५	९	माउ बंगुर वा ९ महिना उमेर पुगेका पाठी	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मभ्र्यौला व्यावसायिक बंगुर फार्म	१०	१४		
३	ठुला व्यावसायिक बंगुर फार्म	१५	माथी		
ड	कुखुरा लेयर्स				
१	साना व्यावसायिक लेयर्स फार्म	५००		प्रतिलट	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मभ्र्यौला व्यावसायिक लेयर्स फार्म	५०१	१०००		
३	ठुला व्यावसायिक लेयर्स फार्म	१००१	१५००		
च	ब्रोइलर फार्म				
१	साना व्यावसायिक ब्रोइलर फार्म	३००	५००	प्रतिलट	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मभ्र्यौला व्यावसायिक ब्रोइलर फार्म	५०१	९९९		
३	ठुला व्यावसायिक ब्रोइलर फार्म	१०००	माथी		
छ	स्थानीय कुखुरा				

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

१	साना स्थानिय कुखुरा फार्म	१५०	१९९	प्रतिलट	आधिकारीक निकायमा दर्ता पुरा भएको र आवश्यक प्रमाण पत्र पुरा गरेको
२	मभ्र्यौला स्थानिय कुखुरा फार्म	२००	३००		
३	ठुला स्थानिय कुखुरा फार्म	३०१	माथि		

(२) कार्यविधिमा उल्लेखित विवरण अनुसारका फार्महरू कानुनी रूपमा प्रकृया पुरा गरी पाना नं लिएको हुनु पर्ने छ । प्राविधिक मापदण्ड अनुसारका भौतिक पूर्वाधार जैविक सुरक्षाका आधारमा व्यवसायको दुरी र वातावरणिय प्रभाव अनुकुलन भएको समेत हुनु पर्नेछ ।

(३) व्यवसायको प्रकृति अनुसार व्यवसाय फार्महरूको दुरी निम्न अनुसार हुनुपर्नेछ ।

(क) कुखुरा र बंगुरको व्यावसायिक फार्म

१. व्यवसायिक फार्म राष्ट्रिय राजमार्ग देखी कम्तिमा २०० मिटर टाढा हुन पर्ने छ ।
२. व्यवसायिक फार्म जिल्ला सरदरमुकाम जोड्ने सडकको हकमा कम्तिमा १०० मिटरको दुरी टाढा हुनु पर्नेछ भने सो बाहेक अन्य सडकको हकमा ५० मिटरको दुरी टाढा हुनु पर्ने छ ।
३. व्यवसायिक फार्महरू खाने पानीका मुहान देखि ५०० मिटर टाढाको दुरी र अन्य खोला, नदिहरू प्रदुषित नहुने गरि २५० मिटरको दुरी टाढा व्यवसाय स्थल हुनु पर्ने छ ।
४. व्यवसायिक फार्म मानिस बस्ने घना बस्ती (१५ घरधुरी) बाट २५० मिटर टाढा हुनु पर्नेछ भने मठ मन्दिर, विद्यालय, सरकारी कार्यालय, सार्वजनिक खेल मैदान, देखि ५०० मिटर दुरी टाढा हुनु पर्नेछ ।
५. व्यवसाय,फार्महरू संचालन गर्दा पानीका मुहान र नदी, खोलाहरू प्रदुषित नहुने गरि पानी ढलोको व्यवस्थापन गरेर व्यवसाय संचालन गर्नु पर्ने छ ।

(ख) भेडा/बाख्रा र गाई/भैसीको व्यवसायिक फार्म

१. व्यवसायिक फार्म राष्ट्रिय राजमार्ग देखी कम्तिमा २०० मिटर टाढा हुन पर्ने छ ।
२. व्यवसायिक फार्म जिल्ला सरदरमुकाम जोड्ने सडकको हकमा कम्तिमा १०० मिटरको दुरी टाढा हुनु पर्नेछ भने सो बाहेक अन्य सडकको हकमा ५० मिटरको दुरी टाढा हुनु पर्ने छ ।

३. व्यवसायिक फार्महरू प्राकृतिक खाने पानीका मुहान देखि ५०० मिटर टाढाको दुरी र खोला, नदीहरू प्रदुषित नहुने गरि २५० मिटरको दुरी टाढा व्यवसाय स्थल हुनु पर्ने छ ।
४. व्यवसायिक फार्म मानिस बस्ने घना बस्ती (१५ घरघुरी) बाट १०० मिटर टाढा हुनु पर्नेछ भने मठ मन्दिर, विद्यालय, सरकारी कार्यालय, सार्वजनिक खेल मैदान, देखि २०० मिटर दूरी टाढा हुनु पर्नेछ ।
५. व्यवसाय, फार्महरू संचालन गर्दा पानीका मुहान र नदी, खोलाहरू प्रदुषित नहुने गरि पानी ढलोको व्यवस्थापन गरेर व्यवसाय संचालन गर्नु पर्नेछ ।

१६. नगरपालिकामा पशु पन्छी कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया :

- (१) कार्यक्षेत्र यो कार्यक्रम यस नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा तोकिए बमोजिम सञ्चालन हुनेछ ।
- (२) कार्यविधिको अनुसूची-१ बमोजिम ३० दिन १५ दिन र ७ दिनको म्याद राखी प्रथम-पटक प्रस्ताव आव्हानको सूचना प्रकाशन गर्नेछ । यसै बमोजिम नगरपालिकाले स्थानिय पत्रपत्रिका प्रकाशन, एफ.एम.मा प्रसारण गर्नु पर्नेछ । सूचना नगरकार्यपालिकाको सूचना पाटी र पशुपन्छी शाखाका साथै नगरका मुख्य सार्वजनिक स्थानका सुचना पाटीमा टाँस गर्नु पर्नेछ । प्रस्ताव साथ संलग्न गर्नुपर्ने विवरण तथा कागजात प्रस्तावको सुचनामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ । प्रथम पटक प्रकाशित सूचनामा प्रस्ताव पर्न नआएमा पुनः दोश्रो पटक ७ र ३ दिनको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्ने छ । तत्पश्चात सोभै कार्यक्रम संचालन गर्न सम्भव भएमा बाधा मानिने छैन ।
- (३) यस्तो प्रस्ताव निजी फार्म/कृषक/कृषक समूह/सहकारी संस्थाहरूले सूचनामा तोकिएको स्थानमा पेश गर्नु पर्नेछ । प्रस्ताव पेश गर्ने अन्तिम दिन सम्म प्राप्त भएका प्रस्तावहरूको नामावली प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (४) प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरू तोकिएको अवधिमा दर्ता गरि प्रस्तावलाई आन्तरिक छानबिन गर्नु पर्ने छ ।
- (५) प्रस्तावको आन्तरिक छानबिन पछि छनौट तथा मूल्याङ्कन गर्नका लागि प्रस्ताव मुल्यांकन समितिमा पेश गरिनेछ सो समितिले प्राप्त भएको ३५ दिन भित्र प्रस्तावमा उल्लेख भए बमोजिमका विषयहरू भेरी नगरपालिकाबाट खटिएको सम्बन्धित विज्ञबाट कार्य सम्पन्न हुन सक्ने नसक्ने विषय समेत प्रष्ट हुने गरी

पेश भएका कागजात र कार्यक्रम सम्पन्न गर्न लागिएको क्षेत्रको स्थलगत अवलोकन भ्रमण गरी प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ । तर भेरी नगरपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम प्रस्ताव साथ पेश भएका कागजात र स्थलगत अवलोकन भ्रमणको प्रतिवेदन समेतको आधारमा मात्र संस्था वा प्रस्तावक छनौट गरि नगरपालिकाको अनुगमन समितिमा पेश गर्नेछ ।

- (६) प्रस्ताव मुल्यांकन समितिबाट मुल्यांकन भई आएका प्रस्तावहरु कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले सबैभन्दा उपयुक्त प्राविधिक आधार भएको प्रस्तावलाई समयमा स्वीकृत गरी भेरी नगरपालिका स्तर कार्यक्रम समितिमा अनुमोदन गराई दावी विरोधको लागि ३ दिने सूचना प्रकाशित गर्नुपर्नेछ ।
- (७) सूचना प्रकाशित गर्दा वैकल्पिक प्रस्तावको समेत नामावली प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (८) मुख्य प्रस्तावकले कार्यक्रम संचालन गर्न नचाहेका योग्यताक्रमका आधारमा वैकल्पिकलाई सहभागी गराइने ।
- (९) प्रस्ताव पेश गर्न देहाय बमोजिमको मापदण्ड पूरा भएको हुनु पर्नेछ ।
  - क) भौतिक पूर्वाधार विकासका संरचना बनाउन नीजि जग्गा भएको हुनु पर्नेछ ।
  - ख) समूहमा बसेर सहकार्य गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न इच्छुक हुनु पर्नेछ ।
  - ग) समूहका सदस्य तथा अन्य सदस्यहरु पशुपालनका अन्य समूहहरुमा संलग्न नभएको हुनु पर्नेछ ।
  - घ) कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थानमा लक्षित वर्गको लागि कम्तीमा २५ घरधुरी हुनु पर्नेछ ।
  - ङ) कार्यविधिको दफा १५ बमोजिमको मापदण्डहरु पूरा गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (१०) छनौट भई गठन भएका समूहहरुले समूहका अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र खरीद समितिको संयोजकको संयुक्त दस्तखतमा नजिकको बैंकमा खाता खोल्नु पर्नेछ ।
- (११) कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राप्त अनुदान रकम भेरी नगरपालिकाले, भौतिक पूर्वाधार र मेशीनरी सामानको अनुदान रकम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनका आधार बढिमा ३ किस्तामा भुक्तानी दिइनेछ तर पुर्ण अनुदानबाट संचालित कार्यक्रमहरुको हकमा अत्यावश्यक विषयमा कुल अनुदानको ५० प्रतिशत नबढाई कार्य प्रकृतिको आधारमा पेशकी स्वरूप उपलब्ध गराइने छ । उक्त पेशकी-पेशकी पर्छ्यौट गरि सके पछि मात्र बाँकी अनुदान रकम कार्य सम्पन्न

प्रतिवेदनको आधारमा समूहको खातामा जम्मा गर्नेछ। तर देहाय ३ बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सम्बन्धित प्राविधिकको समन्वयबाट कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ।

- क. कृषक समूह गठन तथा परिचालन
- ख. स्थलगत तालिम
- ग. आन्तरिक तथा बाह्य परजिवी नियन्त्रण
- घ. पशुपन्छी रोग निरोधक खोप
- ङ. ट्याग मेशिन खरिद
- च. ट्याग लगाउने

(१२) अनुदान मार्फत प्राप्त बोका/बाखा तथा थुमा/भेडाको कृषक समूहहरूले प्रचलित पशु बीमा कार्यविधि बमोजिम अनिवार्य बीमा गर्नु पर्नेछ।

(१३) केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार, नगरपालिका र अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूबाट समेत विगत ३ वर्ष अगाडीका आर्थिक वर्षहरूमा पशुपन्छी पालनमा वा पशुपन्छी शाखा संग सम्बन्ध राख्ने व्यवसाय सम्बन्धी १ लाख भन्दा बढीको नगद तथा वस्तुगत अनुदान सहयोग लिएको भए छनौट प्रक्रियामा समावेश गरिने छैन। तर व्यवसाय सफल भएको अनुगमन र भौतिक पूर्वाधारको आधारमा र सम्बन्धित वडाकार्यालयको सिफारिसमा ५ वर्षपछि व्यवसायको स्तरोन्नति गर्न लागत सहभागीता अनुदानमा समावेश गर्न सकिने छ।

(१४) प्रस्तावकहरूले भेरी नगरपालिकाबाट विगत ३ वर्ष अगाडीका आर्थिक वर्षहरूमा ५० हजार भन्दा बढीको नगद तथा वस्तुगत अनुदान सहयोग लिएको भए ३ वर्षसम्म छनौट प्रक्रियामा समावेश गरिने छैन। तर व्यवसाय सफल भएको अनुगमन र भौतिक पूर्वाधारको आधार र सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा ३ वर्ष पछि व्यवसायको स्तरोन्नति गर्न लागत सहभागीता अनुदानमा समावेश गर्न सकिने छ।

(१५) कार्यक्रममा उल्लेखित खोर गोठ, माछा, पोखरी निर्माण मर्मत/सम्भार, प्राविधिक मापदण्ड अनुसारका पशुपन्छी खरिद गर्न तपसिल अनुसारको खरिद समिति गठन गर्नु पर्नेछ। खरिद समितिमा प्रत्येक समूहबाट एक-एक जना र विषयगत प्राविधिक १ जनाको खरिद समिति गठन गरीनेछ।

(१६) प्रत्येक समूहबाट छनौट भएका मध्येबाट छनौट भएको एक जना संयोजक तोकिनेछ।

- (१७) प्रस्ताव संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु यस कार्यविधिको दफा ३ बमोजिम अनुसूची -३ अनुसारको फारममा भरी पेश गर्नु पर्ने छ ।
- (१८) कार्यक्रमको लेखा, लेखाङ्कन, लेखा परिक्षण तथा आर्थिक कारोबार गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (१९) केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार, नगरपालिका र अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय गैह्र सरकारी संघ, संस्थाहरुबाट समेत अनुदान लिई लक्ष्य उद्देश्यलाई निरन्तरता नदिइ क्षेत्रिक स्वार्थ पुर्तिका लागि मात्र व्यवसाय संचालन गर्ने र उद्देश्य विपरीत कार्य गर्ने गरेका व्यवसायीका प्रस्तावहरु लागत सहभागीता अनुदान कार्यक्रममा ७ वर्ष सम्म समावेश गरिने छैन ।

१७. पशुपन्छी पालन संग सम्बन्धित व्यवसाय, फार्म, समुह गठन तथा दर्ता सम्बन्धी मापदण्ड:

- (१) व्यवसायिक पशुपन्छी तथा मत्स्य फार्म तथा समुह दर्ताको प्रक्रिया निम्नानुसार तोकिएको छ ।
- क) नेपाली नागरिकताको छायाँ प्रति पेश हुनु पर्ने छ ।
- ख) व्यवसाय संचालन गरिने स्थानको कित्ता नम्बर र साँधियारको कित्ता नम्बर आउने गरी नक्सा पेश हुनु पर्ने छ ।
- ग) साँधियारको सबैको (व्यवसाय गरिने स्थलको कित्ता नम्बर लाई छुनेहरुको मात्र) नेपाली
- घ) नागरिकताको फोटोकपी र जग्गा धनीपूजाको फोटोकपीका साथ सम्बन्धित वडाको मुचुल्का (व्यवसाय गर्दा वातावरण र मानव बस्तीलाई फरक पर्ने छैन भनी साँधियारवालाहरुलाई राखेर मुचुल्कामा साँधियारहरुको दस्तखत, ल्याप्चे र सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस हुनु पर्ने छ) ।
- ङ) अरुको नामको जग्गाको कित्ता नम्बर भए कम्तीमा १० वर्षको लागि कानूनी प्रक्रिया पुऱ्याई लिजमा लिएको मन्जुरीनामा पत्र अनिवार्य गरिने छ ।
- च) भेरी नगरपालिका भित्रका पशुपन्छी पालन गर्ने कृषकहरुले स्वस्फुर्त रुपमा समुह गठन वा निजि व्यवसाय दर्ता गर्न चाहेमा आर्थिक वर्षको सुरु महिना श्रावण देखि आश्विन मसान्तसम्म समूह गठन र निजि व्यवसाय फार्म दर्ता गरि सक्नु पर्नेछ, भने भेरी नगरकार्यपालिका पशुपन्छी शाखाको लक्षित वर्ग र आयआर्जका लागि स्वीकृत कार्यक्रम संचालनको लागि आर्थिक वर्षभरी समूह गठन हुने छन् ।

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

- छ) कुखुरा, बंगुर, बाखा र गाई भैसीको व्यवसायिक फार्म संचालनको लागि कार्यविधिको दफा १५ को उपदफा ३ (क) र (ख) बमोजिमको मापदण्ड पुरा भएको हुनु पर्नेछ ।
- ज) पशु पन्छीको एउटा वर्ग/जातलाई मात्र सम्बोधन गर्ने गरि समुह/व्यवसायिक फार्मको नामाकरण गर्नु पर्नेछ । जस्तै: कुखुरा पालन/बंगुर पालन/रुगाई पालन/भैसी पालन र भेडा पालन बाखा पालन आदि ।
- (२) भेरी नगरपालिका भित्र कृषक, व्यवसायी, बेरोजगार युवा, युवतीहरूले विगत देखि व्यक्तिगत तथा समुहगत पशुपन्छी पालन, पशु औषधी पसल, माछा/मासु पसल, बधस्थल, दुग्ध पसल, संकलन केन्द्र लगाएतका व्यवसाय आधुनिक प्रविधिले व्यवसाय संचालन गर्न इच्छुक व्यक्तिले आफ्नो व्यवसाय फार्म यस कार्यविधि निर्देशिका अनुसार कानूनी प्रकृया पुरा गरि भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखामा सूचीकृत दर्ता गरि दर्ता प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न सक्ने छन् ।
- (३) नगरपालिका भित्रका पशुपन्छी शाखा संग सम्बन्धित व्यवसाय नीजि फार्म, समुहहरूले प्रत्येक दुई-दुई वर्षमा आर्थिक वर्षको शुरु महिना श्रावण देखि आश्विन मसान्त सम्म कानूनी प्रकृया पुरा गरि नवीकरण गर्नु पर्नेछ ।
- (४) पशुपन्छी शाखामा दर्ता गरिने समुह, व्यवसायिक फार्महरूले पशुपन्छी पालन लाई प्राथमिकतामा राखी पशुपन्छी पालनको कुनै एउटा उद्देश्य खुलाएर स्पष्ट नामाकरण गरि समुहहरूले समुहको विधान र निजि व्यवसायी फार्महरूले कार्ययोजना सहित दर्ता गर्न आउनु पर्ने छ । यो कार्यविधि स्वीकृत हुनुभन्दा अगाडी विगतमा दर्ता भएका समूह, व्यवसाय, नीजि फार्महरू यसै कार्यविधिको दायरामा आउनु पर्ने छ ।

१८. पशुपन्छी कार्यक्रम संचालनका गठित समितिहरू :

- (१) पशुपन्छी कार्यक्रम संचालनका लागि निम्न अनुसारका निर्देशक, अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिहरू रहने छन् ।

(क) नगरपालिका पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन निर्देशन समिति

१. नगरपालिका प्रमुख	अध्यक्ष
२. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य
३. आर्थिक विकास समिति संयोजक	सदस्य

४. नगरपालिका वन, वातावरण तथा बिपद व्यवस्थापन समिति संयोजक सदस्य
५. नगरपालिका सामाजिक विकास समिति संयोजक सदस्य
६. नगरपालिका कृषि शाखा प्रमुख सदस्य
७. नगरपालिका पशुपन्ध्री शाखा प्रमुख सदस्य सचिव
- (ख) नगरपालिका पशुपन्ध्री कार्यक्रम अनुगमन समिति
१. नगरपालिका उप प्रमुख अध्यक्ष
२. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य
३. सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष सदस्य
४. कृषि शाखा प्रमुख सदस्य
५. नगरपालिका पशुपन्ध्री शाखा प्रमुख सदस्य सचिव
- (ग) प्रस्ताव मुल्यांकन समिति
१. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत संयोजक
२. सम्बन्धित विषय विज्ञ सदस्य
३. कृषि शाखा प्रमुख सदस्य
४. महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख सदस्य
५. नगरपालिका पशुपन्ध्री शाखा प्रमुख सदस्य सचिव
- (२) पशुपन्ध्री कार्यक्रम संचालनका लागि गठित समितिहरूको काम कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम हुनेछ ।
- (क) निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:
- (१) नगरपालिका भित्र संचालन गरिने कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गराउन निर्देशन गर्ने ।
- (२) अन्तर शाखा समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (३) मातहतका समितिहरूको नियमन अनुगमन गर्ने ।
- (४) अन्य आवश्यक निर्देशन दिने तथा निति तयार गर्ने ।
- (ख) अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार
- (१) नगरपालिका भित्र संचालन भएका कार्यक्रमहरूको अनुगमन गर्ने गराउने ।
- (२) कार्य प्रगतिको समिक्षा प्रतिवेदन तयारी पृष्ठपोषण दिने ।

- (३) कार्यक्रम संचालनको आवधिक अनुगमन गर्ने ।
- (४) समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (ग) प्रस्ताव मूल्यांकन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार
  - (१) कार्यक्षेत्र भित्रका कार्यक्रमहरूको प्राप्त प्रस्ताव आव्हानलाई मापदण्ड र कार्यविधिको अधिनमा रहि प्राविधिक आर्थिक भौगोलिक र वातावरणीय अनुरूप उत्कृष्ट प्रस्तावको छनौट, मूल्यांकन गरी प्रस्ताव स्वीकृत गरेर कार्यक्रम संचालन गर्न पशुपन्छी शाखालाई निर्देशित गर्ने ।
- (३) पशुपन्छी कार्यक्रम संचालनका लागि नगर कार्यपालिका, नगरपालिकाको पशुपन्छी शाखा, कृषक, फार्म, समूह तथा सहकारी लगायत निकायहरू प्रत्यक्ष सम्बन्धित हुनेछन् । उल्लेखित निकायहरूको काम कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम हुनेछ ।
  - (क) नगरकार्यपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार:
    - (१) पशु सेवा कार्यक्रमको लागि आवश्यक पर्ने बजेट तथा कार्यक्रमहरू संचालनको लागि आवश्यक पर्ने नीति, रणनीति, आवधिक योजना, तयार गर्ने ।
    - (२) अन्तर शाखा समन्वय गराउने ।
    - (३) मातहतका निकायलाई आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम उपलब्ध गराउने ।
    - (४) मातहतका निकायहरूको अनुगमन गर्ने ।
  - (ख) पशुपन्छी शाखाको काम कर्तव्य र अधिकार:
    - (१) नगरपालिकाबाट प्राप्त नीति, कार्यविधि, मापदण्ड र निर्देशनको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
    - (२) विषयगत कार्यक्रमहरूको प्रस्तावनाका लागि सूचना प्रकाशन गर्ने ।
    - (३) प्राप्त प्रस्तावहरूको सूचीकृत गर्ने र मूल्यांकन समितिमा पेश गरी छनौट गर्ने
    - (४) छनौट भएका प्रस्तावहरूलाई यस कार्यविधि र प्राविधिक मापदण्डका आधारमा सम्झौता गराउने ।

- (५) संचालित कार्यक्रमको नियमित निरीक्षण अनुगमन गरी माथिल्लो निकायमा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
  - (६) अख्तियारी प्राप्त प्रमुख समक्ष नियमानुसार कार्यक्रमको भुक्तानी गर्न सिफारिस गर्ने र कार्यक्रमको अभिलेखीकरण गर्ने ।
  - (७) अख्तियारी प्राप्त नभएका तर जिम्मेवारीमा आएका कार्यक्रमहरूको कार्य संचालनको निरीक्षण गरी भुक्तानीको लागि सिफारिस गर्ने ।
- (ग) कार्यक्रम प्राप्त गर्ने कृषक, समूह, सहकारी, फार्महरूको काम कर्तव्य र अधिकार:
- (१) प्रस्ताव आव्हानमा उल्लेख भएको मिति, स्थान र समयमा आफुले गर्न चाहेका विषयमा तोकिएको विवरण सहित आवेदन पेश गर्नु पर्ने । तर प्रस्ताव आव्हान गर्न नपर्ने गरी स्वीकृत भएको कार्यक्रम भएमा सोको लागि तोकिएको मापदण्ड र कार्यविधिमा उल्लेख भएका बुँदाहरूको अनिवार्य पालन गर्नु पर्नेछ । अन्यथा कार्यविधि र मापदण्ड भन्दा अलग किसिमबाट कार्यक्रम संचालन गर्न पेश भएमा मुल्यांकन समितिबाट स्वीकृत हुनेछैन ।
  - (२) आवेदन साथ संलग्न भएका विवरणहरूको आधारमा मुल्यांकन हुने भएको र समितिलाई प्राप्त विवरण प्रति विश्वास नलागेमा स्थलगत अनुगमन समेत गर्ने भएको हुँदा स्थलगत अनुगमन बाट भुट्टा विवरण पेश भएको पाइएमा सो प्रस्तावलाई मूल्यांकनमा समावेश गरिने छैन ।
  - (३) प्रस्ताव साथ पेश भएको कार्य योजना परिमार्जन गर्नुपर्ने भएमा सम्झौता गर्नु पूर्व नै परिमार्जन गरी पेश गर्नु पर्नेछ र सोही अनुसार माग भएका क्रियाकलाप कार्यक्रम प्राप्त हुने भएकोले कार्ययोजना अनुसार काम गर्नु पर्नेछ । कार्य योजना विपरीत काम भएको पाइएमा सो को रकम भुक्तानी हुने छैन ।
  - (४) कार्यक्रम जुन उद्देश्य प्राप्तिका लागि संचालन गरिएको हो सोही अनुसारको कार्य प्रगति विवरण सम्बन्धित निकायमा तोकिएको समय भित्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

- (५) समयमा कार्य सम्पन्न गरि भुक्तानीको लागि पेश भएका कागजातहरू सक्कल प्रति र लाग्ने कर नियमानुसारको कट्टी गरी पेश गर्नु पर्नेछ । कर कट्टी नगरी पेश भएको कागजातहरूमा नियमानुसार अनुदान रकमबाट कट्टी गरी बाँकी रकम बैंक खातामा भुक्तानी गरिनेछ ।
- (६) कार्यक्रम स्वीकृत भए पश्चात पूँजीगत खर्च शीर्षकका कार्यक्रमको कम्तीमा ५ प्रतिशत कन्टिजेन्सी र अन्य चालु खर्च शीर्षकका कार्यक्रमहरूको कम्तीमा ५ प्रतिशत प्रशासनिक खर्च वापत (अनुगमन, बैठक भत्ता, स्टेशनरी प्रचार प्रसार, सूचना प्रकाशन) मा रकम कट्टी गरी बाँकी रकम कार्यक्रममा समावेश गरी भुक्तानी गरिने छ ।

१९. अनुगमन, मुल्यांकन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) भेरी नगरपालिका भित्र संचालन भएका कार्यक्रमहरूको अनुगमन र मुल्यांकन भेरी नगरकार्यपालिका पशुपन्ध्री शाखा, नगरपालिकाको मूल्याङ्कन समितिबाट गर्न सक्नेछन् र सोको मासिक प्रतिवेदन भेरी नगरपालिकाको पशुपन्ध्री शाखामा मासिक, चौमासिक र वार्षिक रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

२०. अन्य व्यवस्थाहरू :

- (१) अनुदान रकम भुक्तानी सम्बन्धी व्यवस्था अनुदान रकम भुक्तानीको लागि प्रस्तावका साथ पेश भएको कार्ययोजना अनुसार कार्य सम्पन्न गरि सोही अनुसारको विल विजक र सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक नियमावली २०६४ अनुसार आवश्यक कागजातहरू संलग्न राखि लागत स्टीमेट अनुसार कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र प्राविधिक प्रतिवेदन का साथै नियमानुसार लाग्ने कर कट्टी गरी भुक्तानीको लागि तोकिएको समयमा सम्बन्धित निकायमा पेश गर्नु पर्नेछ । उक्त पेश भएका कागजातहरूको अध्ययन गरी प्रचलित आर्थिक कार्यविधि अनुसार लेखा शाखाले नियमानुसार भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।
- (२) यो कार्यविधि बमोजिम पशुपन्ध्री शाखाबाट प्रदान गरिने सबै प्रकारकारका अनुदानका कार्यक्रम प्राप्त गर्ने र कार्यक्रम संचालन गर्ने सहकारी, समुह, कृषक व्यवसायी लगाएत पशुपन्ध्रीसंग सम्बन्धित उद्योग व्यवसाय संचालन गर्ने सदस्य तथा व्यक्ति भेरी नगरपालिका क्षेत्र भित्र स्थायी बसोबास गरेको र भेरी नगरपालिका भित्र मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको हुनु पर्नेछ ।

- (३) नगर क्षेत्र भित्र क्षेत्र भित्र कानुनी प्रक्रिया पूरा गरि संचालन भएका मासु पसल, डेरी पसल, पशुपन्छीको दाना पसल पशुपन्छीका औषधी पसलहरू लगाएत पशुपन्छी तथा मत्स्यसंग सम्बन्धित उद्योगी व्यवसायीहरूले भेरी नगरकार्यपालिका पशुपन्छी शाखामा सुचिकृत गराउनु पर्नेछ र पशुपन्छी शाखाले माग गरेका रेकर्डहरू दिनु पर्नेछ ।
- (४) नगर क्षेत्र भित्र भित्र संचालन भएका पशुपन्छी पालन फार्म, व्यवसायहरू भेरी नगरकार्यपालिका पशुपन्छी शाखाको कार्यविधि अनुसार प्राविधिक मापदण्ड पूरा गरि भौतिक पूर्वाधार, जैविक सुरक्षाका आधारभूत सिद्धान्त पालन गरि वातावरणीय प्रभाव अनुकूल भएको क्षेत्रमा व्यवसायको प्रकृति अनुसार साना व्यवसाय फार्महरू १.५ वर्ष, मझौला व्यवसाय फार्महरू २.५ वर्ष र ठुला व्यवसाय फार्महरूले ५ वर्षको अवधि भित्र स्थानान्तरण गरि व्यवसाय, फार्म संचालन गर्नु पर्नेछ ।
- (५) नगर क्षेत्र भित्र कानुनी प्रकृया पूरा नगरी अनाधिकृत रूपमा संचालन भएका माछा, मासु पसल, डेरी पसल, पशुपन्छीको औषधी पसल, दाना पसल पशुपन्छी तथा मत्स्य पालनसंग जोडिएका व्यवसाय, उद्योगीहरूलाई कानुनी प्रक्रिया पूरा गरि सूचीकृत दर्ता गर्न सार्वजनिक सूचना जारी गरिने छ । यदि सार्वजनिक सूचनाको अवधि भित्र नगरपालिकाको कानुनी प्रक्रिया पूरा नगरी अनाधिकृत रूपमा व्यवसाय संचालन गर्ने व्यवसायीलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरिने छ ।
- (६) मापदण्ड अनुसार संचालन नभएका पशुपन्छी व्यवसाय, फार्म, उद्योग, पसल हरूलाई नगरपालिका, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय गैह्रसरकारी संघ संस्थामा प्रस्तावना पेश गर्नको लागि सिफारिस र नविकरण गरिने छैन ।

२१. संशोधन तथा हेरफेर :

- (१) कार्यविधि कार्यान्वयनका सन्दर्भमा मत बाझिएमा वा अन्य प्राविधिक समस्या आएमा वा कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध र अस्पष्टता भएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउनका लागि भेरी नगरकार्यपालिकाले पशुपन्छी शाखा एवम् सम्बन्धित विषय विज्ञको परामर्शमा आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।
- (२) यो कार्यविधि तथा निर्देशिकालाई समय सापेक्ष थप घट गर्न आवश्यक भएमा भेरी नगरपालिका जाजरकोटको नगर कार्यपालिकाले पशुपन्छी शाखा तथा विषय विज्ञको परामर्शमा संशोधन गर्न सक्ने छ ।

अनुसूची-१

प्रस्ताव आव्हानको सूचनाको ढाँचा

यस भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखाको आ.व. .... को बार्षिक स्वीकृत पुर्ण अनुदान/ लागत सहभागीता/सहुलियत अनुदानमा सिमान्तकृत सबै जात जातीकागरिब घरपरिवा/महिला/एकल महिला वर्ग लक्षित गाई, भैसी, भेडा/बाख्रा, बंगुर, कुखुरा, मत्स्य पालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि नगरपालिकामा स्थायी बसोबास गरेका कार्यक्रमले तोके अनुसारका व्यक्ति/कृषक समूह/समिति सहकारी निजी व्यवसायी उद्यमीले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले ..... दिन भित्र तपसिलमा उल्लेखित विवरण सहितको आवेदन फाराम सम्बन्धित भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखामा पेश गर्न हुन जानकारी गराईन्छ । प्रस्तावकहरूले सरकारी निकायबाट बिगत तिन आर्थिक वर्षमा एक लाख भन्दा माथीको नगद तथा वस्तुगत यस्तै प्रकृतिको कार्यक्रममा अनुदान सहयोग लिई सकेको भए छनौट प्रक्रियामा समावेश गराईने छैन । विस्तृत जानकारी लागि सम्बन्धित भेरी नगरपालिकाको पशुपन्छी शाखामा सम्पर्क राख्न हुन अनुरोध छ ।

(क)लागत सहभागीताको लागी संलग्न हुनु पर्ने कागजातहरू:

१. आवेदन फाराम ।
२. कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव ।
३. सम्बन्धित व्यक्तिको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी ।
४. भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका एक वर्ष पुरानो कृषक समूह दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी ।
५. संस्थागत भए संस्था दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी गत आ.व.को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन र कर चुक्ताको प्रमाण ।
६. दफा १५ को उपदफा ३ (क) र (ख) बमोजिम व्यवसाय संचालन गरिने स्थलको दुरी ठिक छ भन्ने सिफारिस र वडाको स्थायी बासिन्दा हो भन्ने सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र ।
७. अन्य प्राविधिक प्रमाण पत्र भए सोको प्रतिलिपीहरू ।
८. अरुको नामको जग्गा भाडामा लिएको भए कम्तीमा १० वर्षको लागि कानूनी प्रक्रिया पुरा गरेको मन्जुरीनामा ।

- (ख) साना किसान सहूलियत अनुदानको लागि आवश्यक पर्ने कागजातहरू (भकारो तथा खोर सुधार, नश्ल सुधार र डिपिड ट्याङ्कीको लागि
१. आवेदन फाराम
  २. दुई वर्षे कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव
  ३. सम्बन्धित व्यक्तिको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी
  ४. समुह/नीजि व्यवसायी फार्महरूले पशुको विवरण (समुहको हकमा प्रत्येक सदस्यहरूको)
  ५. प्रस्ताव पेश गर्नु अगाडी आफ्ना पशुको बिमा गरेका कागजातहरू
  ६. भेरी नगरपालिका अन्तर्गत पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका कृषक समूह दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
  ७. व्यवसायिक नीजि फार्म भए पाना नम्बर सहितको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी गत आ.व. को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन र कर चुक्ताको प्रमाण
  ८. दफा १५ को उपदफा ३ (क) र (ख) बमोजिम व्यवसाय संचालन गरिने स्थलको दुरी ठिक छ भन्ने र सम्बन्धित वडाको स्थायी बासिन्दा हो भन्ने सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र
  ९. डाले घाँसका बिस्वा लगाएको विवरण र भुईँ घाँस लगाएको विवरण
  १०. अन्य प्राविधिक प्रमाण पत्र भए सोको प्रतिलिपीहरू

अनुसूची-२
आवेदनको ढाँचा

श्रीमान् प्रमख ज्यू,
भेरी नगरपालिका .....

विषय:- .....कार्यक्रममा प्रस्तावना पेश गरेको बारे ।
महोदय,

त्यस नगरपालिकाको मिति ..... को प्रकाशित सूचना अनुसार हामीले यस आ.व.मा भेरी नगरकार्यपालिका पशुपन्छी शाखाको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार पूर्ण अनुदान/लागत सहभागिता/साना किसान सहूलियत अनुदानमा ..... कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि र भईरहेको ..... व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न इच्छा भएकोले तपसिल बमोजिमका कागजात राखी यो निवेदन पेश गरेका छु/छौ । उक्त कार्यक्रम प्राप्त भएमा यस सम्बन्धि सम्झौता र मापदण्ड अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछु/छौ र यस कार्यक्रमको लागि गरिएको सम्झौता तथा मापदण्ड विपरित गरेको पाईएमा विद्यमान कानून बमोजिम कार्यवाहीको भागेदारी हुन मन्जुर रहेको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु/छौ ।

तपसिल

(क) लागत सहभागीताको लागी संलग्न हुनु पर्ने कागजातहरु:

१. आवेदन फाराम
२. कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव
३. सम्बन्धित व्यक्तिको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी
४. भेरी नगरपालिका अन्तरगत पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका एक वर्ष पुरानो कृषक समूह दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
५. संस्थागत भए संस्था दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी गत आ.व.को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र कर चुक्ताको प्रमाण
६. दफा १५ को उपदफा ३ (क) र (ख) बमोजिम व्यवसाय संचालन गरिने स्थलको दुरी ठिक छ भन्ने र सम्बन्धित वडाको स्थायी बासिन्दा हो भन्ने सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र ।

७. अन्य प्राविधिक प्रमाण पत्र भए सोको प्रतिलिपीहरू
- (ख)साना किसान सहूलियत अनुदानको लागी आवश्यक पर्ने कागजातहरू:
(भकारो तथा खोर सुधार, नश्ल सुधार र डिपिड ट्याङ्कीको लागि)
१. आवेदन फाराम र कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव
  २. सम्बन्धित व्यक्तिको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी
  ३. समुह/नीजि व्यवसायी फार्महरूले पशुको विवरण (समुहको हकमा प्रत्येक सदस्यहरूको)
  ४. प्रस्ताव पेश गर्नु अगाडी आफ्ना पशुको बिमा गरेका कागजातहरू
  ५. भेरी नगरपालिका अन्तर्गत पशुपन्छी शाखामा दर्ता भएका कृषक समूह दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
  ६. व्यवसायिक नीजि फार्म भए पाना नम्बर सहितको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी गत आ.व.को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र कर चुक्ताको प्रमाण
  ७. दफा १५ को उपदफा ३ (क) र (ख) बमोजिम व्यवसाय संचालन गरिने स्थलको दुरी ठिक छ भन्ने र सम्बन्धित वडाको स्थायी बासिन्दा हो भन्ने सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र ।
  ८. डाले घाँसका बिरुवा लगाएको विवरण र भुँईँ घाँस लगाएको विवरण
  ९. अन्य प्राविधिक प्रमाण पत्र भए सोको प्रतिलिपीहरू

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

अनुसूची-३ (क)

संक्षिप्त कार्य योजनाको ढाँचा

कृषक/संस्थाको नाम, थर:.....

ठेगाना: जिल्ला भेरी नगरपालिका: .....गाउँ/टोल:.....

वडा नं. ....

सञ्चालन गर्न खोजेको कार्यक्रम: .....स्थान: .....

सहयोग स्वरूप माग गरेका अनुदान रकम: .....

समूह/समिति/व्यक्तिको तर्फबाट लागत सहभागिता गरिने रकम: .....

समूहगत/फार्मको/व्यक्तिको श्रम: .....

कार्यक्रमबाट उत्पादन हुने वस्तु: .....

सम्भावित उत्पादन हुने पाठापाठी/पाडा, पाडी/बाच्छा, बाच्छी परिमाण: .....

बजारको अवस्था : .....

व्यवसायले वातावरणमा नकारात्मक प्रभाव पार्छ कि पाउँदैन: .....

सम्पर्क टेलिफोन नम्बर: .....

सञ्चालन गरिने कार्य विवरण:

क्र.सं.	सञ्चालन गरिने क्रियाकलाप	अनुदान सहयोग (पशुपन्छी शाखामा माग गरिएको)	कृषकले व्यहोर्ने आर्थिक लगानी	जम्मा लगानी

सम्भावित आर्थिक उपलब्धीहरु: .....

आवेदन दिनेको

नामथर:-

पद:-

मिति:-

संस्था भए संस्थाको छाप:-

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

अनुसूची-४ (ख)

**साना किसान तथा साना व्यवसायिक फार्म सहूलियत अनुदानको कार्यक्रम
छनौट मूल्याङ्कनको फाराम ढाँचा**

क्र.सं.	द.नं.	आवेदकको नाम ठेगाना	मूल्यांकन को आधार र अंक प्रतिशत					कुल प्राप्ताङ्क (१००)
			कार्ययोजना (२०)	व्यवसायको प्राविधिक उपयुक्तता तथा भौगोलीक सम्भाव्यता/ (१५)	आहारा व्यवस्थापन लगाइएको ङाले घाँसले कम्तीमा ६ महिना पुग्ने (२५)	पशु पन्छीको एउटा वर्ग / जातलाई मात्र समेटेर भएको समुह व्यवसाय फार्मको नामाकरण (१०)	आफुले, पालेका पशुको, नियमित बिमा गर्ने गरेको, (२०)	

अनुसूची-४ (ग)

भकारी सुधार अनुदानको कार्यक्रम छनौट मूल्याङ्कनको फाराम ढाँचा

क्र.सं.	द.नं.	आवेदकको नाम ठेगाना	मूल्यांकन को आधार र अंक प्रतिशत				कुल प्राप्ताङ्क (१००)
			कार्ययोजना (२०)	व्यवसायको प्राविधिक उपयुक्तता तथा भौगोलीक सम्भाव्यता/ (२०)	ङालेघाँस खेती पालेका पशुलाई (३ देखी ६ महिना पुग्ने) (२५)	आफुले,पालेका पशुको,नियमित बिमा गर्ने गरेको, (२०)	

अनुसूची-५
सम्झौता पत्रको ढाँचा

भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखाको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार आ.व. ....
मा सञ्चालन हुने .....वर्ग लक्षित
.....कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि छनौट भएका श्री
.....कृषक/समूह/व्यवसायीहरु
(यस भन्दा पछाडी दोश्रो पक्ष भनिने) र भेरी नगरपालिकाको.....
(यस भन्दा पछाडी पहिलो पक्ष भनिने) बिच तपसिलका सर्तहरुको अधिनमा रही
कार्यक्रम सञ्चालन गर्न द्विपक्षीय सम्झौता भएको छ ।

तपसिल

१. कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम र क्रियाकलापहरु तोकिएको अवधिमा सम्पन्न गर्नु दोश्रो पक्षको जिम्मेवारी हुनेछ ।
२. पहिलो पक्षले दोश्रो पक्षलाई कार्यक्रम सञ्चालनको लागि दिनु पर्ने अनुदान रकम कार्यविधिमा तोकिएका पदाधिकारीहरुको संयुक्त दस्तखतमा खोलिएको समूहको खातामा जम्मा गर्नेछ । खातामा जम्मा गर्दा पहिलो किस्ता वापत कार्यविधि अनुसार पेशकी रकम उपलब्ध गराइनेछ । अन्तिम किस्ताको रकम फिल्ड भेरिफिकेशन पछि सम्झौता अनुसारको कार्य सम्पादन भए पछि मात्र उपलब्ध गराइनेछ ।
३. पहिलो पक्षबाट तोकिएको प्राविधिक विषयवस्तुलाई दोश्रो पक्षले अनिवार्य रुपमा पालना गर्नु पर्नेछ ।
४. पहिलो पक्षबाट प्राप्त अनुदान सहयोगलाई दोश्रो पक्षले कम्तीमा पनि ३ वर्षसम्म मास्न वा दुरुपयोग गर्न पाउने छैन र त्यसो गरेको पाईएमा निजको सो रकम असुल उपरको लागि प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यक कार्यवाही गरिनेछ । व्यवसायबाट उत्पादित वस्तुको बजार व्यवस्था दोश्रो पक्ष स्वयम्ले नै गर्नु पर्नेछ ।
५. यस कार्यक्रमबाट खरिद भएका मेसीनरी सामान र निर्माण सुधार गरिएका भौतिक पूर्वाधारहरुको मर्मत सम्भार दोश्रो पक्ष स्वयम्ले नै गर्नु पर्नेछ ।

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

---

६. पहिलो पक्षले नियमित रुपमा अनुदान प्राप्त गर्नेको अनुगमन गर्नेछ ।
७. दोश्रो पक्षले चौमासिक रुपमा प्रगति विवरण सम्बन्धित शाखामा बुझाउनु पर्नेछ ।
८. यस सम्झौतामा उल्लेखित काम गर्दा परि आउन सक्ने कुनै पनि भवितव्यको पूर्ण जिम्मेवारी दोश्रो पक्ष स्वयम् हुनेछ ।
९. नगरपालिकाले आवश्यक ठानेका विषय वस्तु थप हुन सक्नेछन् ।
१०. अनुदान रकमको दुरुपयोग भएको पाईएमा दोश्रो पक्षबाट सो रकम असुल उपरको लागि प्रचलित कानुन बमोजिम आवश्यक कार्यवाही गरिनेछ ।
११. अन्य कुराहरु आपसी समझदारीमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ कुनै विवाद भएमा प्रथम पक्षको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

प्रथम पक्ष

भेरी नगरपालिकाको तर्फबाट सही गर्नेको

नाम:-

पद:-

दस्तखत:-

मिति:-

कार्यालयको छाप:-

दोश्रो पक्ष

कृषकको तर्फबाट

नाम:-

पद:-

दस्तखत:-

मिति:-

अनुसूची-७

अन्तिम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनको ढाँचा

कृषक/संस्थाको नाम, थर:.....

ठेगाना: जाजरकोट जिल्ला भेरी नगरपालिका:.....गाउँ/टोल:.....वडा नं. ....

सञ्चालन गर्न खोजेको कार्यक्रम: ..... स्थान: .....

पेश गरेको मिति :.....

अनुदान प्राप्त गरेको रकम :.....

सहयोग स्वरूप प्राप्त भएको अनुदान रकम: .....

समूह/समितिको तर्फबाट लागत सहभागिता गरिने रकम:.....

समूहगत श्रम: .....सम्पर्क टेलिफोन नम्बर: .....

सम्पन्न भएका कार्य विवरण:

क्र.सं.	क्रियाकलाप	अनुदान खर्च	साभेदारी खर्च	जम्मा खर्च
	कुल खर्च			

कार्यक्रमबाट उत्पादन हुने सेवा वा वस्तुको विवरण

क्र.सं.	विवरण	इकाइ	क्षमता परिमाण	पहिलो वर्ष उपलब्धी	
				परिमाण	आम्दानी रु

कार्यक्रमबाट भएका उपलब्धीहरू बुँदागत रुपमा

- १.
- २.
- ३.

पशुपन्छी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

यस अवधिमा सम्पन्न भएका अनुगमन विवरण

वडा कार्यालय.....बाट	पटक	मिति :
नगरपालिका.....बाट	पटक	मिति :
पशुपन्छी शाखा.....बाट	पटक	मिति:
अन्य निकाय.....बाट	पटक	मिति :

पेश गर्नेको नामथर:-

मिति:-

पद:-

दस्ताखत:-

संस्था भए संस्थाको छाप:-

अनुसुची-८
प्रतिबद्धता पत्र

.....समुह/समिति/सहकारी/फार्मको.....पदमा रहेको म श्री .....यो प्रतिबद्धता गर्दछुकी मैले .....भेरी नगरपालिका पशुपन्छी शाखा बाट ..... व्यवसाय/कार्यक्रम संचालन गर्न मिति .....मा प्रकाशित सुचना अनुसारको प्रस्ताव पेश गरी प्रस्ताव स्वीकृत भई कार्य योजनामा उल्लेखित भएका कार्यक्रमहरू र सम्भौतामा उल्लेख भएका शर्तहरूको पूर्ण रूपमा पालना गर्नेछु/छौं । सो कार्यक्रममा तोकिए अनुसारको लागत सहभागिता/सहुलियत अनुदान र उपलब्ध अन्य सेवा सुविधा कार्ययोजनामा तोकिए बमोजिम सहभागिता हुन सहमत छु/छौं सो को पालना नभएमा प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने गराउने छु/छौं भनि यो प्रतिबद्धता पेश गराएको छु/छौं ।

प्रतिबद्धता गर्नेको

दस्ताखत:

नाम :

पद:

संस्थाको नाम:

छाप:

मिति :

आज्ञाले,
दलबहादुर घर्ती
निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत